

Vlaams
Parlement

vergadering **C28**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en
Inburgering

van 20 oktober 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over eretekens voor Vlaamse ambtenaren – 105 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de campagne 'stad na Corona' van het Agentschap Binnenlands Bestuur – 118 (2020-2021)	6
VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het onderzoek door de gouverneur van Vlaams-Brabant in het kader van de taalregistratie in de faciliteitengemeenten – 166 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de evaluatie van het Gelijkekansendecreet – 286 (2020-2021)	16
VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de commissie Decentralisatie – 288 (2020-2021)	20
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het streven naar een toegankelijke samenleving – 336 (2020-2021)	24
VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de mogelijkheden voor verlof of tijdelijke werkloosheid voor medewerkers van de Vlaamse overheid of een lokaal bestuur die nood hebben aan kinderopvang naar aanleiding van de coronamaatregelen – 125 (2020-2021)	29
VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de rol van lokale besturen in de strijd tegen phishing – 366 (2020-2021)	32
VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over meertalige communicatie door lokale besturen – 170 (2020-2021)	35

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over eretekens voor Vlaamse ambtenaren – 105 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Voorzitter, collega's, minister, op de website van de Vlaamse overheid kunnen we lezen dat er twee soorten eretekens voor ambtenaren bestaan. De burgerlijke eretekens worden uitgereikt op basis van dienstanciënniteit van 25 en 35 jaar; de onderscheidingen in de Nationale Orden op basis van leeftijd, niveau en anciënniteit.

Een ereteke kan ook worden geweigerd. Daarom zal aan personeelsleden die voor een onderscheiding in aanmerking komen, worden gevraagd of ze al dan niet een ereteke willen ontvangen. Het weigeren van een ereteke gebeurt schriftelijk en is onherroepelijk en definitief.

Indien iemand in aanmerking komt voor een ereteke, brengt de personeelsdienst die persoon automatisch op de hoogte.

Er werd ook een handleiding uitgewerkt. Die beoogt een praktische leidraad te zijn voor de personeelsdiensten van de Vlaamse overheid met het oog op de toekenning van eretekens aan hun personeelsleden. Deze leidraad bevat een overzicht van de te nemen stappen voor een personeelsdienst om personeelsleden of buitenstaanders voor te dragen voor een onderscheiding in de Nationale Orden of een burgerlijk ereteke.

Minister, het toekennen van de eretekens aan de Vlaamse ambtenaren zou echter voor bepaalde departementen niet vlot meer verlopen, en in bepaalde gevallen zelfs niet meer gebeuren. Onder andere het vereiste onderzoek dat dient te gebeuren, wordt niet gevoerd. Personeelsleden die om de eretekens verzoeken, blijven ervan verstoken.

Minister, bent u op de hoogte van deze problematiek? Zo ja, gaf u zelf opdracht om geen onderzoeken meer te voeren naar de toekenning van eretekens? En wat is de motivering om dit niet meer te doen? Zo niet, bent u bereid na te gaan waar het probleem zit?

Zult u actie ondernemen om deze problematiek op te lossen?

Ik kijk uit naar uw antwoorden.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer De Loor, ik dank u voor uw vraagstelling. U hebt mij attent gemaakt op een problematiek waarvan ik mij niet bewust was en die ik niet kende. Ik zou zeggen dat dit een goed voorbeeld is van werk van een parlementslid die als speurhond een probleem detecteert of te weten komt, en dat ook terecht aanklaagt.

Ik werd hierover niet geïnformeerd en heb opdracht gegeven aan mijn administratie om dit uit te zoeken. Voor alle duidelijkheid: ik heb dus geen opdracht gegeven om geen onderzoeken meer te voeren naar de toekenning van eretekens die u hebt opgenoemd: burgerlijke eretekens en onderscheidingen in de Nationale Orden. Enkel statutaire personeelsleden komen in aanmerking voor eretekens.

Het proces van de toekenning heeft per entiteit een gemiddelde doorlooptijd van vier tot zes maanden. Dat heeft te maken met het opmaken van de lijst, de controle van het strafregister, de opmaak van het KB, en bij voordracht een brief van de minister, een brief van de minister-president en een brief van de premier. Men moet een heel traject doorlopen dat eindigt met de publicatie in het staatsblad.

De voornaamste oorzaak van de vertraging blijkt een reeds bestaande en opgelopen achterstand te zijn van de vroegere personeelsdiensten binnen de Vlaamse overheid bij het uitreiken van eretekens vooraleer deze bevoegdheid werd overgeheveld aan het Dienstencentrum Personeelsadministratie (DCPA) van het Agentschap Overheidspersoneel (AgO) in 2015.

Nu, in 2015 was er blijkbaar bij verschillende personeelsdiensten een achterstand. Men heeft dat overgedragen naar het DCPA en blijkbaar is die achterstand mee overgedragen. Bovendien bleek dat de registratie niet door alle voormalige personeelsdiensten correct was ingevuld in het personeelssysteem Vlimpers of bijgehouden in het personeelsstatuut.

Blijkbaar is er in het verleden een zekere slordigheid opgetreden waardoor het niet duidelijk was wie het ereteken had ontvangen en wie het had geweigerd. U hebt er terecht op gewezen dat personeelsleden ook kunnen weigeren, en wie een keer weigert, komt in de toekomst niet meer in aanmerking voor een ereteken.

De bestaande achterstand zal zonder bijkomende acties niet snel verdwijnen. Het is een structurele achterstand waarvan ik niet op de hoogte was. Momenteel wordt door AgO gewerkt aan toekenningen van eretekens binnen zeven entiteiten van de Vlaamse overheid. Ik zal samen met AgO naar aanleiding van uw vraag om uitleg onderzoeken hoe we daarvoor meer aandacht kunnen hebben en hoe we een actieplan zouden kunnen opmaken om de door u gemelde achterstand weg te werken.

Mijnheer De Loor, ik hoop dat ik daarmee een antwoord heb gegeven op uw terechtte bekommernis.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Minister, ik ben tevreden met uw antwoord. Blijkbaar was het probleem u niet bekend. Ik vermoedde al dat u geen opdracht had gegeven om die eretekens niet meer te laten uitreiken aan de Vlaamse ambtenaren, maar ik wilde daar toch zekerheid over hebben.

Het is inderdaad een heel traject met een zekere doorlooptijd dat moet worden afgelegd. U had het over vier tot zes maanden, maar in de praktijk blijkt dat in sommige gevallen meer dan het dubbele te zijn. De achterstand die zo is opgelopen, kan misschien worden weggewerkt. Het kan een suggestie zijn om daar tijdens vakantieperiodes ook jobstudenten voor in te zetten. Het is toch iets waar ambtenaren recht op hebben. Ze kunnen daar inderdaad afstand van doen, maar ze hebben er toch recht op.

Het gevaar schuilt erin dat bij een aantal dossiers mensen op het randje van hun pensioen staan, en dat ze dit ereteken daardoor tijdens hun loopbaan niet meer kunnen ontvangen. Het is toch een zekere vorm van erkenning, die toekenning van de eretekens.

Minister, ik stel dus voor om gebruik te maken van jobstudenten om die achterstand in te halen. Ik ben tevreden met uw antwoord en ik ben heel blij dat er stappen worden ondernomen.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, u hebt aangegeven dat dit enkel voor statutairen is. Wij willen de ongelijkheid tussen statutairen en contractuelen wegwerken en natuurlijk iedereen erkennen voor de dienst die hij heeft geleverd. Zult u dit in de toekomst meenemen bij de modernisering van de rechtspositieregeling, waarbij we misschien ook aan contractuelen zo'n erepenning kunnen geven? Of staat dat niet op de agenda?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Voor sommige mensen zijn zulke eretekens iets uit het verleden, en ze vragen zich af of dat echt wel nodig is. Als je lokaal een uitvoerende verantwoordelijkheid draagt zoals ik, zie je dat sommige symbolen, formaliteiten en plechtigheden toch een waarde hebben. Ze structureren een beetje het gemeenschapsleven, ze geven erkenning aan de inzet van mensen.

Sommige mensen doen daar misschien wat lacherig over, maar ik heb toch heel vaak gemerkt dat er een zekere fierheid gepaard gaat met de uitreiking van zulke medailles of eretekens, zeker als je dat in een goed kader doet. Dat heeft toch wel wat betekenis en dat geeft wat diepgang aan het professionele leven. Ik zie daar dus zelf wel het belang van in. Ik ben daar persoonlijk niet zo gevoelig voor, maar ik begrijp de gevoeligheid bij mensen. Dat is ook een stuk erkenning.

Ik herhaal dat ik de vraag van de heer De Loor ernstig wil nemen. Als we zulke eretekens hebben, vind ik dat we die ook op een goede manier bekend moeten maken. Ik zal uw suggestie zeker onderzoeken, mijnheer De Loor. Ik vind dat een interessante suggestie, om daarvoor jobstudenten in te schakelen. Ik moet nagaan of dat technisch mogelijk is. Maar ik neem die suggestie zeker mee in de vraag naar een actieplan om te proberen de achterstand in te halen.

De vraag van de heer Warnez is ook een heel verstandige vraag. Waarom is er dat onderscheid tussen statutairen en contractuelen? Je beloont mensen toch op basis van bijvoorbeeld dienstanciënniteit. Mensen die in een contractuele context ook al zoveel jaren werken voor onze administratie, zouden daar ook een beroep op moeten kunnen doen. Ook dat ga ik ernstig onderzoeken, collega Warnez. Ik vond dat een zeer goede suggestie om te bekijken of we de lat tussen contractuelen en statutairen niet kunnen gelijkleggen.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, geldt dat alleen voor Vlaamse ambtenaren of ook voor ambtenaren bij lokale en provinciale besturen?

Minister Bart Somers: Ik denk dat dit ook geldt voor lokale ambtenaren. Ik herinner me dat ik als burgemeester regelmatig zulke eretekens heb uitgereikt aan lokale ambtenaren. Ik denk – maar dat zal ik onderzoeken – dat een lokaal bestuur daarvoor een aanvraag moet doen. Ik onderzoek het en zal de commissieleden de informatie bezorgen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Ik heb geen bijkomende opmerkingen, voorzitter. Ik ben tevreden met het antwoord van de minister dat er verder werk gemaakt van zal worden. Bedankt voor de opvolging.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Brecht Warnez aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de campagne 'stad na Corona' van het Agentschap Binnenlands Bestuur – 118 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): We kennen in deze commissie de gewoonte van de minister om ons vaak te danken en te feliciteren. Nu is het onze beurt. Ik wil de minister danken en feliciteren voor zijn initiatief 'stad na Corona'. Sinds 23 september 2020 reflecteert elke week een 'vooraanstaande Vlaamse denker' vanuit zijn of haar expertise over hoe de stad en gemeente er na de coronacrisis kan uitzien. Zeven weken lang zullen hun aanbevelingen op het platform 'stad na Corona' gebundeld worden tot een verzameling ideeën om van de stad een aangename plek te maken. Ondertussen zijn al vier van de zeven experts aan de beurt geweest.

Zo'n project waar mensen met kennis ter zake hun voorstellen voor steden en gemeenten kunnen aanreiken, is natuurlijk vruchtbaar voor onze stedelijke omgeving. Het project 'stad na Corona' vind ik dan ook een goede aanzet om positieve en duurzame verandering teweeg te brengen in onze steden en gemeenten – op voorwaarde natuurlijk dat de aanbevelingen ook daadwerkelijk in beschouwing genomen worden.

Ik heb daarover enkele vragen, minister.

Wat is het precieze toepassingsgebied van het project? Zal er ook een dergelijk initiatief komen voor plattelandsgemeenten?

Op basis van welke criteria hebt u de speerpunten en experts gekozen?

Zal er vanuit de Vlaamse overheid een vervolgtraject opgestart worden voor de aanbevelingen die in de filmpjes aan bod komen?

Met welke acties en binnen welke timing zult u de initiatieven steunen die lokale besturen nemen naar aanleiding van dit project?

Hoe evalueert u de aanbevelingen die nu al gegeven werden in het kader van dit project?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Warnez, hartelijk dank voor de vriendelijke woorden, het doet deugd. Als wij in deze geest kunnen samenwerken wordt Vlaanderen een warme democratie.

Het is evident dat de campagne 'stad na Corona' is ontwikkeld vanuit mijn bevoegdheid stedenbeleid en vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB). Het initiatief is voor een stuk een erkenning van de steden. De gevolgen van COVID-19, die overal voelbaar zijn, waren daar om specifieke redenen soms ook sterker voelbaar. De stad is de plaats waar uitdagingen soms het scherpst worden gevoeld, maar soms ook de plek waar de eerste oplossingen zichtbaar zijn.

Ik denk dat alle lokale besturen hier interessante inzichten uit kunnen verwerven. We zijn vertrokken vanuit de stad maar de interviews – u hebt er waarschijnlijk al een paar bekeken – gaan toch wel een stuk breder. Het gaat over het maatschappijbeeld en over de visie van de experts over hun thema. En ik denk dat ook meer landelijke gemeenten hieruit interessante inzichten kunnen verwerven.

Ik plan zelf geen gelijkaardig initiatief met een specifieke focus op onze plattelandsgemeenten, maar ik durf wel te verwijzen naar het initiatief van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), onder de bevoegdheid van mijn goede collega, minister Demir: 'Kansen voor het platteland'. Daarin wordt met de vertegenwoordigers van de plattelandsgemeenten en -gebieden gepeild naar de impact van de coronacrisis op het Vlaamse platteland en de daaraan gekoppelde noden. Collega Demir heeft samen met de VLM iets specifiefs gedaan voor het meer landelijke Vlaanderen, terwijl wij hier in een iets meer stedelijke context zitten. Maar beide initiatieven zijn betekenisvol voor de ander.

Wat de criteria betreft gaat het over zeven inhoudelijke focusgebieden: stedelijke omgeving; mobiliteit; welzijn; innovatie; digitalisering; sociale mobiliteit; werken. Dat zijn domeinen waarbinnen ikzelf en de collega's van de Vlaamse Regering belangrijke bevoegdheden hebben. Dat is evident ook een belangrijke motivatie. Een bijkomend criterium is dat het om domeinen gaat waarop corona een grote impact had. Bij mobiliteit gaat het over de veranderingen die we hebben gezien in het verplaatsingsgedrag. We hebben ook een versnelde digitalisering meegemaakt. Er is de nood aan een economische relance, en dat gaat ook over het thema werk. Bij al die thema's zit er dus wel een enorme correlatie met de impact die corona heeft veroorzaakt.

U vraagt ook naar het vervolgtraject en naar hoe de campagne is afgebakend. Laat me beginnen met te zeggen dat de campagne heel duidelijk is afgebakend. In grote lijnen gaat het over de interviews met zeven experts en een website, en er komt ook nog een bundeling van deze inzichten in een boek. Het project eindigt in het najaar.

Een belangrijke vraag is hoe we daar nu mee aan de slag gaan. En dat lijkt mij ook een terechte vraag. Ik denk dat er twee manieren zijn. Eerst en vooral willen we stedelijke beleidsmakers inspireren om in hun stad met de aanbevelingen aan de slag te gaan. Dat is volgens mij de essentie van de campagne. We willen de mensen doen nadenken, de geesten verruimen, nieuwe horizonten laten zien. Daardoor kunnen lokale besturen aan de slag gaan. Ik zal dat zelf ook actief doen via de gesprekken en vergaderingen die ik heb met lokale besturen, en door hen het boek te bezorgen met de bundeling van deze essays.

Ik wil ook zelf, vanuit mijn bevoegdheid, aan de slag gaan met de inzichten. Ik neem die inzichten mee in de jaarlijkse oproepen voor de subsidiëring van stadsvernieuwingprojecten. Daarbinnen wil ik nog meer aandacht hebben voor een kwalitatievere open ruimte, samenlevingsvraagstukken enzoverder. Even terzijde: de thematische stadsvernieuwingsooproep 2020 werd reeds uitdrukkelijk gekoppeld aan de gevolgen van COVID-19: het gaat om projecten ter versterking van de stedelijke economie.

Daarnaast komt er ook nog een extra oproep. U weet dat er daarvoor in 2021 in het Vlaams relanceplan een extra budget is van 20 miljoen euro. Ook dat zal ik koppelen aan de inzichten en aan de sporen die zijn ontwikkeld binnen deze denkoefening. Ook met een eerste oproep voor wijkverbeteringscontracten voor kwetsbare wijken wil ik een link proberen te leggen. Er zijn ook raakvlakken met wat er op tafel werd gelegd in de gesprekken rond mijn smart city-beleid. Denk bijvoorbeeld aan het pleidooi van de experts om burgers actiever te laten participeren in de beleidsvorming. Slimme ICT-tools zoals sensoren kunnen daarin een rol spelen. Vanuit het Smart Flanders-programma wil ik hier aan expertiseopbouw doen.

De aanbevelingen inzake burgerparticipatie vind ik dan weer relevant voor het 'Labo lokale burgerparticipatie' dat de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) in mijn opdracht uitbouwt. Een labo van lokale besturen en experts inventariseert en analyseert innoverende praktijken die coproductief zijn aangepakt. Ik zou ook durven te verwijzen naar de relance-initiatieven inzake lokaal klimaat: extra oproepen voor lokale klimaatacties sporen ook heel goed samen met de bevindingen van de experts.

U vraagt ook hoe ik de aanbevelingen evalueer die nu al zijn gegeven in het kader van het project.

De aanbevelingen zijn zeer interessant, ook veelzijdig en multidisciplinair. Soms zijn ze heel visionair en niet onmiddellijk te realiseren. Ik wil er niet zo diep op ingaan maar, als de commissie dat wenst, wil ik dat wel op een ander moment doen.

Ik geef een aantal voorbeelden van interessante dingen die aan bod zijn gekomen. Alexander D'Hooghe heeft nog eens gewezen op het belang van een wijkgericht stedelijk beleid met radicale vergroening in de stad, het erkennen en waarderen van verschil tussen wijken en het stimuleren van interactie tussen wijken. Hij stelt ook grenzen aan de roep tot verdichting – ik vind dat een belangrijk discours – om de leefbaarheid van de stad niet te laten teloorgaan. In die leefbare steden moet ook voldoende diversiteit aan leefkeuzes zijn.

Hij zegt prikkelend over steden het volgende: "Het gevaar is niet dat we dood gaan aan corona. Het gevaar is dat we elkaar de kop inslaan." We raken geïrriteerd, geërgerd, vermoeid, gefrustreerd.

Ook op het vlak van mobiliteit heeft hij heel nieuwe ideeën. Denk maar aan zijn voorstel van gedeelde taxibusjes op basis van een app. Collectief vervoer dat privaat wordt georganiseerd via demand-responsive transit is volgens hem de toekomst. Het is geen pleidooi om morgen De Lijn af te schaffen, maar het is wel een denkoefening om voor 'de nevelstad' zoals hij dat vaak noemt, te zoeken naar andere, nieuwe, aanvullende, complementaire mobiliteitsmodi.

Geert Noels pleit voor een stad op mensenmaat. U hebt ongetwijfeld zijn boek 'Gigantisme' gelezen of er toch al over gehoord. Hij wil de mens centraal stellen. Hij beveelt kleinschaligheid aan en meer ruimte om te spelen en te sporten in de stad. Hij pleit heel nadrukkelijk niet voor megalomane oplossingen, maar voor oplossingen op mensenmaat: een plekje om te petanquen, een bankje om uit te rusten, dingen die men mist als 12- of 75-jarige. Het is voor mij ook een zeer interessante insteek voor het stedenbeleid omdat het vaak haaks staat op de grotere projecten die we willen realiseren in de stad, en het is zeker complementair.

Yasmien Naciri suggereert onder meer om meer gebruik te maken van de kennis die er zit in tal van organisaties die werken in en met de wijken en de kansarmen voor een gericht armoedebeleid. Ze gelooft dat er een sterkere band zou kunnen komen om mensen in armoede of kwetsbare groepen makkelijker te bereiken. Ze wil de expertise van het middenveld – u zult het graag horen – aanboren en inzetten om het verschil te maken.

Het zijn voor mij stuk voor stuk interessante pistes. Ik haal er nog eentje aan. Aline Muylaert zegt dat we de stad moeten heruitvinden als een soort van nieuwe werkplaats. Bijvoorbeeld thuiswerk is niet alles zaligmakend, maar men wil soms ook eens op verplaatsing gaan, weg uit hun huis dat soms beklemmend kan worden als men daar de hele tijd is. Volgens haar kan de stad een interessante piste te zijn. Ze verwijst bijvoorbeeld naar de Vrije Universiteit Brussel (VUB), die vanaf dit academiejaar nu ook op ongewone plekken in de stad – het Flageygebouw – les wil geven. Ik heb in Mechelen ook het voorbeeld van de zomerschool gezien die kinderen in Technopolis of de academie of in het stadion van de voetbalclub – een niet nader genoemde maar uitstekende voetbalclub – les laat volgen. Het is een andere context en onmiddellijk is er een andere focus.

Ik denk dus dat er een aantal interessante lessen inzitten. Het is een gedurfde oefening geweest. Op voorhand wisten we niet goed waar we uitkwamen, maar we hebben al gaande ontdekt dat we hiermee aan de slag kunnen.

Het is een lang, maar uitvoerig antwoord.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, ik denk dat het inderdaad een interessante oefening is omdat ze het out of the box-denken stimuleert. Ik ben, net als u, grote fan. Ik vind het zeker goed dat u dat doet en het is misschien ook iets om in de toekomst te herhalen. Het hoeft niet enkel met corona te maken te hebben.

Ik zal mijn analyse van de podcast niet geven, maar wat Alexander D'Hooghe zei over de grenzen van verdichting, het is een opluchting dat iemand ook eens het omgekeerde zei. Ik kijk wel uit naar de podcast van de Vlaamse Bouwmeester. Misschien is het goed om een toekomstforum te organiseren en toekomstdenkers samen te brengen.

Minister, het is iets wat u graag doet, de hand reiken aan lokale besturen en voorstellen formuleren. U hebt dat ook gedaan tijdens de coronacrisis via de handreiking 'Lokale besturen als motor van het post-corona herstel'. U zei toen dat dat een levendig document was, waarin u een aantal insteken hebt gedaan naar lokale besturen.

Vindt u, dat nu de tweede golf eraan komt, u dit opnieuw moet opnemen als we spreken over een handreiking op het vlak van aanbevelingen?

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, wij steunen u bij het uitrollen van dit initiatief. We zien het in de steden. We zijn onszelf misschien niet aan het heruitvinden, maar er gebeuren toch heel wat zaken die niet alleen problematisch zijn, maar ook spannend. We weten nog niet precies waar we daarmee zullen eindigen en hoe dit verder zal evolueren.

Alle insteken die je krijgt van die mensen, met de inzichten die ze hebben vergaard in hun beroep, kunnen van grote waarde zijn in de beslissingen die je lokaal neemt. U hebt de mobiliteit aangehaald, de manier waarop we werken, we zien het elke dag gebeuren. Het zijn spannende dingen in een tijd waar er veeleer zwart wordt gekeken naar de toekomst. Voor veel mensen moeten we hier toch gebruik van maken.

Minister, ik maak me alleen nog zorgen over de timing. De administratie en zeker de leidinggevende administratie van ons lokaal bestuur zitten misschien niet aan hun limiet, maar naar het einde van dit jaar zullen ze heel wat andere katjes te geselen hebben dan deze heel interessante teksten door te nemen en naar die mensen te luisteren.

Minister, u hebt me gerustgesteld dat het een en ander niet bij een boek en teksten zal blijven, maar dat u in onze doorlopende werkzaamheden voortdurend zult terugkomen op een aantal van de ons aangereikte zaken. Ik kijk ernaar uit en zal dit in ieder geval blijven volgen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Warnez en mijnheer Van Miert, ik wil jullie uitdrukkelijk bedanken voor jullie constructieve kijk op dit project. Out of the box denken en nieuwe sporen proberen te bewandelen, dat is een beetje spannend, een beetje onzeker. De opportuniteit van deze verschrikkelijke crisis zit erin dat mensen worden gedwongen om de platgetreden paden te verlaten en dat ze innovierend durven te denken.

Ik geef toe, we hebben het allemaal heel druk, en dan moeten we nog eens naar die podcast luisteren. Soms geeft dat natuurlijk ook wel energie. We zijn elke dag bezig om de miserie proberen te managen en op te lossen. Dit is ook een rustpunt. Ik spreek voor mezelf, ik heb dat vaak nodig. Als je elke dag werkt op het stadhuis – ik

heb dat ook jaren gedaan – of op een kabinet, of je nu een boek leest of een podcast, iemand die je geest eens opentrekt, wat verder kijkt en onverwachte pistes opent, dat prikkelt je, dat maakt je nieuwsgierig.

Ik heb dat ook als ik naar andere steden ga. Als ik naar Turnhout ga, dan kijk ik rond en vraag ik me af wat ik daar kan leren. Er zijn dan altijd zaken waarvan je denkt: verdorie, die kerel heeft dat en ik heb dat nog niet, ik moet dat beter doen. Gisteren ben ik gaan fietsen in Zemst, een landelijke gemeente vlak bij Mechelen, en ik was gefrustreerd dat daar de fietspaden beter liggen dan in mijn eigen stad. Je wordt er slechtgezind van of positief geprikkeld. Dat is wat die podcast ook wil doen.

Wat uw concrete vraag naar de handreiking betreft, mijnheer Warnez, ik vind dat een goede opmerking. We weten natuurlijk niet hoe dit zal evolueren. Maar als er nood is aan nieuwe ondersteuning, nieuwe ideeënuitswisseling, nieuwe deling van best practices, dan denk ik dat die geüpdatete handreiking het beste platform is om dat te doen. We moeten daar niets nieuws voor uitvinden. Ik neem dus ook die suggestie mee.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Minister, ik ben ook heel blij dat u aangeeft dat het niet alleen bij denken blijft en dat er aanbevelingen meegenomen worden naar de toekomst. We moedigen deze initiatieven ook aan. De leuze van mijn alma mater is 'Durf Denken'. Ik houd die graag aan.

Kris Van Dijck (N-VA): Dat is heel mooi, collega Warnez. Durf te denken, en vervolgens: durf te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het onderzoek door de gouverneur van Vlaams-Brabant in het kader van de taalregistratie in de faciliteitengemeenten – 166 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, in de commissiezitting Binnenlands Bestuur van 19 mei 2020, een zestal maanden geleden, stelde u een aantal zaken in het vooruitzicht in het kader van de taalregistratie in bepaalde faciliteitengemeenten rond Brussel. Concreet ging het om de handhaving van de omzendbrief Keulen, de omzendbrief Peeters, de omzendbrief Martens en eigenlijk ook de omzendbrief Bourgeois en ook de handhaving van de vigerende bestuurstaalwetgeving. Tot op heden stellen we vast dat vijf van de zes faciliteitengemeenten alsnog blijven volharden in de boosheid. We stellen ook vast dat die oproep tot taalregistratie online beschikbaar blijft. In Drogenbos zien we zelfs dat de registratie niet voor vier jaar geldt, zoals aangegeven in het arrest van de Raad van State, maar eigenlijk tot in het oneindige.

Mevrouw De Coninck heeft daar vorige keer ook op gewezen. Dit is nog altijd van kracht. Ik citeer de website van Drogenbos ter zake: "Bij deze vraag ik u mij voortaan alle briefwisseling en administratieve documenten te bezorgen in de Franse taal en dit overeenkomstig het arrest van de Raad van State van 20 juni 2014." Die 'voortaan' zou wel eens geïnterpreteerd kunnen worden als 'tot in het oneindige'. Nochtans wordt er in het niet-beschikkend gedeelte – niet onbelangrijk, en

ik kom daar straks nog op terug – maar in de toelichting van het arrest van de Raad van State van 2014 – waarvan u de vorige keer aangaf dat u die zienswijze niet deelde – gesteld dat die taalregistratie voor vier jaar geldt en dus niet 'jusqu'à l'infinité' zoals ze in de faciliteitengemeenten zouden stellen.

Verder stelt het arrest waarnaar men verwijst dat het optreden van de besturen – u hebt dat de vorige keer ook aangegeven – essentieel lijdzaam en receptief dient te zijn. We stellen echter vast dat men actief en proactief oproept via de gemeentewebsite en via de lokale infobladen om die taalregistratie te doen, wat dus mijns inziens zelfs niet tegemoet komt aan het arrest van 2014 waar ze zo graag naar verwijzen.

Toen ik die problematiek aankaartte in het voorjaar, stelde u dat er een prejudiciële vraag hangende is bij het Grondwettelijk Hof om te onderzoeken of de interpretatie van de Raad van State correct is en niet in strijd is met grondwetsartikelen 10 en 11, die betrekking hebben op het gelijkheidsbeginsel. U gaf daarbij ook aan dat u de opdracht zou geven aan de nieuwe gouverneur van Vlaams-Brabant om een onderzoek uit te voeren naar de oproep van het gemeentebestuur tot taalregistratie. We zouden graag horen hoe het daarmee staat.

U gaf daarbij trouwens ook aan – en dat was opmerkelijk – dat er naast het vernietigen van besluiten van lokale besturen ook andere procedures denkbaar zijn. Ik citeer daarbij letterlijk uit het verslag.

Minister, graag verneem ik van u of er reeds gevolg werd gegeven en wat de stand van zaken is met betrekking tot die prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof en wat de inhoud daarvan is?

Ten tweede, wat is het resultaat van het onderzoek van de gouverneur van Vlaams-Brabant? We zijn nu een kleine zes maanden na datum, dus het lijkt mij niet te opdringerig om daarnaar te vragen.

Wat zijn ten derde de andere procedures waarnaar u verwees in die commissiezitting van 19 mei 2020 om op te kunnen treden tegen een faciliteitengemeente? Werden die reeds ingeleid? Wat is daar dan het resultaat van?

Ten vierde gaf u aan dat u elke beslissing, alle besluiten die ingaan tegen de aan-gegeven omzendingen, zou laten vernietigen. Ik zou graag vernemen hoeveel en welke lokale besluiten – college- of gemeenteraadsbesluiten – er ter zake reeds werden vernietigd. Ik dank u alvast voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Bedankt voor uw vragen. U vroeg of er reeds een gevolg werd gegeven door het Grondwettelijk Hof aan de gestelde prejudiciële vraag. Het antwoord daarop is neen. Ik heb op 19 mei in deze commissie toegelicht dat de Vlaamse Regering, in het kader van de lopende procedures, de Raad van State heeft verzocht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof. Wij kunnen dat zelf niet doen, we moeten dat vragen aan de Raad van State. Dit verzoek gebeurt via een memorie van onze raadsman aan de Raad van State, en dat is gebeurd in februari 2020.

Er zijn nog geen verdere stappen te melden. Vooreerst zal het auditoraat een voorstel doen aan de Raad van State inzake het al dan niet voorleggen van de prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof. Dat is de juridische procedure waar wij ook aan gebonden zijn. U weet dat wij in een rechtsstaat leven.

De Raad van State beslist dan uiteindelijk of de vraag effectief zal worden gesteld aan het Grondwettelijk Hof. Het is de Raad van State zelf die onze vraag beoordeelt via het auditoraat, en dan ten gronde zegt of we die vraag al dan niet aan het

Grondwettelijk Hof stellen. Onze raadsman liet weten nog geen zicht te hebben op de datum waarop de uitspraak zal volgen. Dat is de rechtsgang die daar loopt, en waar wij alle rechtsmiddelen hebben ingezet, zoals ik dat de vorige keer ook heb beloofd. Nu moeten we wachten op de beslissing van de Raad van State of ze al dan niet wenst in te gaan op ons verzoek om aan het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen.

U vroeg ook naar het resultaat van het gevraagde onderzoek bij de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, en of u daar inzage van kon krijgen. Er werden de gouverneur twee onderzoeksvragen gesteld. Er was ten eerste de vraag tot onderzoek over het informatieblad van de gemeente Drogenbos, in het bijzonder of hierbij de taalwetgeving en de omzendbrief Keulen werden gerespecteerd. Ten tweede was er de vraag tot onderzoek van de taalregistratie door de gemeente Drogenbos.

Ten eerste was er het onderzoek van het gemeentelijk informatieblad Drogenbos. De gouverneur voerde inderdaad een onderzoek uit, waarvan ik de resultaten mocht ontvangen in juni 2020. De gemeente Drogenbos bezorgde twee papieren informatiebladen aan de gouverneur. De gouverneur onderzocht daarnaast ook de informatiebladen op de officiële website van de gemeente Drogenbos. Uit dit onderzoek komt vast te staan dat de gemeente Drogenbos voldaan heeft aan de voorrangsregels, zoals voorzien in de omzendbrief Keulen. De Nederlandse tekst wordt integraal vertaald maar de Nederlandse tekst heeft steeds voorrang; Nederlandse artikels gaan vooraf aan Franstalige artikels; op eenzelfde pagina staat de Nederlandse tekst links en de Franse tekst rechts; op de allerlaatste pagina worden gegevens per dienst weergegeven, waarbij de Nederlandse tekst altijd boven de Franse tekst staat.

Ook op de website is er voorrang gegeven aan het Nederlands: bij de keuze tussen de Nederlandse of Franse website staat "welkom" boven "bienvenue". En op de Nederlandse en Franse website staat het integrale informatieblad gepubliceerd, in het Nederlands en het Frans, met voorrang van het Nederlands.

Die aftoetsing is dus zeer exhaustief gebeurd. Men heeft de verschillende elementen bekeken en onderzocht of het in overeenstemming was met de omzendbrief Keulen. De gouverneur heeft mij laten weten dat dat het geval was.

Een tweede element is het onderzoek taalregistratie. Het is bekend dat de inwoners van de gemeente Drogenbos zich kunnen registreren in een taalregistratiesysteem. Hiertoe werden zij in 2016 uitgenodigd via een huis-aan-huis-bedeling, via de website en via het informatieblad. De gouverneur bevestigt dat ook in het informatieblad 2020/01 een oproep aan burgers wordt gedaan, en dat het formulier om zich te laten registreren op de officiële website van de gemeente staat. Beslissingen die hierover werden genomen in het verleden, in 2016, heeft de minister van Binnenlands Bestuur – mijn voorganger – steeds vernietigd. De gemeente Drogenbos diende hiertegen een verzoek tot schorsing en nietigverklaring in bij de Raad van State. De Raad van State beval de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing – de vernietiging van de minister – op basis van een arrest van 17 mei 2018. Vervolgens vroeg het Vlaamse Gewest de voortzetting, met vraag tot voorlegging van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof. Dit dossier is nog steeds hangende. Ik moet deze gerechtelijke procedure afwachten alvorens ik wettelijk verdere stappen kan zetten. Drogenbos heeft sindsdien geen beslissingen meer genomen. Gevolg: er kan niets meer worden vernietigd. Zolang men geen beslissingen neemt, kan ik niets vernietigen. Drogenbos werd wel bij brief van 2 juli 2020 er uitdrukkelijk op gewezen dat het registratiesysteem strijdig is met de taalwetgeving. Ik heb bewust opnieuw het standpunt herhaald en bevestigd dat wij ter zake hebben ingenomen.

Met betrekking tot uw vraag tot inzage in het onderzoek gevoerd door de gouverneur, kan ik u zeggen dat het Bestuursdecreet in inzage voorziet en/of in een afschrift

in/van de bestuursdocumenten. Iedereen kan daartoe een verzoek indienen bij de betrokken bestuursinstantie. U kunt uw vraag dus indienen via binnenland@vlaanderen.be. Op basis van de wet op openbaarheid van bestuur kunt u evident het volledige dossier bekomen en inkijken.

U verwijst naar mijn tussenkomst van vorige keer en naar de 'andere procedures' om op te treden tegen een faciliteitengemeente. U vraagt of ze zijn gebruikt en wat het resultaat is.

In afwachting van de uitspraak van de Raad van State, zal ik consequent alle nieuwe beslissingen die strijdig zijn met de taalwetgeving en de geldende omzendbrieven Peeters van 1997, Keulen van 2005 en Bourgeois van 2010, systematisch vernietigen. Ik bevestig mijn standpunt dat faciliteiten steeds restrictief moeten worden toegepast. Ik zal hier correct op blijven toezien.

Wat kan ik doen? Ik kan toepassing maken van het 'dwangtoezicht' wanneer gemeenten mij de nodige informatie niet aanleveren. De toezichthoudende overheid kan, na een ingebrekestelling, een of meer commissarissen gelasten zich ter plaatse te begeven om de gevraagde inlichtingen of opmerkingen van de gemeenteverheid in te zamelen om de maatregelen uit te voeren die in rechte zijn voorgeschreven. Ik kan het instrument gebruiken, maar ik moet natuurlijk een context hebben, een juridische situatie, waarin dat kan. Als de situatie zich voordoet, zal ik ook niet aarzelen om dat instrument in te zetten.

Alle klachten die mijn administratie ontvangt rond de taalwetgeving worden consciëntieus onderzocht. Ook klachten over handelingen – en dus niet noodzakelijk effectieve beslissingen – worden nauwgezet gecontroleerd of deze conform zijn aan de inhoud van de omzendbrieven Martens, Keulen en Bourgeois. Is dit niet het geval, dan zal de gemeente hierover worden aangesproken.

Het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) neemt hierbij ook een coachende rol op.

U begrijpt dat ik bereid ben alle instrumenten in te zetten, maar dat ik dat moet doen binnen mijn wettelijke bevoegdheden en met respect voor de rechtsstaat. Dat is nu net wat we sommige lokale besturen in de faciliteitengemeenten verwijten: zij brengen niet altijd respect op voor de rechtsstaat en voor de rechtsregels. Daarom hebben we procedures lopen bij onder meer de Raad van State.

Ik hoop dat ik hiermee exhaustief heb geantwoord op uw concrete vragen.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik zat te denken dat wij oud worden. Wij bevoogden tegen faciliteiten toen de heer Slootmans nog geboren moest worden. Er zijn nog zekerheden in het leven.

Minister Bart Somers: Ik herinner mij niks en ontken alles.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, wat de rechtsgang betreft, wordt ons geduld danig op de proef gesteld. Ik begrijp uw bekommernis over de scheiding der machten en de lopende procedures, maar dit begint echt wel op een processie van Echternach te lijken. U haalt het instrument aan van toezicht, en u zegt dat er eerst een context moet zijn waarbinnen dat gebeurt. Als de context er volgens u niet is, dan vrees ik dat u een bijzonder vreemde bril op hebt. Ik heb de context zeer duidelijk geschetst. Men blijft de verschillende omzendbrieven die al in 1998 door het hoogste gerechtshof, het Grondwettelijk Hof, zijn bekrachtigd, met de voeten treden. Er is dus absoluut wel een context om dat instrument te gebruiken.

Vorige keer zei u, en dat herhaalt u hier, dat u elke beslissing die ingaat tegen het feit dat Franstaligen bij elk contact uitdrukkelijk moeten verzoeken om hun administratie in het Frans te krijgen, zou vernietigen. Je moet er inderdaad een Besluit voor hebben, het laatste Besluit is dat van 2016. Mevrouw Homans heeft inderdaad geprobeerd om dat te laten vernietigen.

U geeft aan dat u nu een brief hebt gestuurd naar de gemeente Drogenbos. Ik vraag me dan af wat het gevolg daarvan is geweest. Welke repliek is daarop gekomen? Voor zover ik goed ben ingelicht – ik ben een buurtbewoner van de betreffende gemeente –, gebeurt er helemaal niets mee.

Minister, vergeef mij het woord, het is niet persoonlijk bedoeld, maar het wordt op den duur allemaal een beetje zielig, want er gaapt echt wel een ravijn tussen wat wij aangeven en wat de Vlaamse Regering zegt te willen bekrachtigen conform de taalwetgeving, conform de Grondwet en conform de verschillende omzendbrieven die daarover handelen.

Als je ziet dat de feitelijke tweetaligheid die men zegt te bestrijden, eigenlijk in overtreffende trap realiteit is, dan stel ik me vragen bij het feit dat er een ravijn gaapt tussen wat hier wordt gezegd en wat zogezegd kracht van gewijsde zou moeten hebben, en wat de bestuurspraktijk is in die faciliteitengemeente.

Misschien is het een juridisch-technisch gegeven, maar het arrest van 20 juni 2014 waar Franstaligen zo krampachtig naar verwijzen, heeft eigenlijk geen rechtskracht. Verschillende juristen wijzen daar ook op. In de toelichting van het arrest geeft men aan dat de keuze om een Franstalige administratie te verkrijgen tot vier jaar, alleen behoort tot het toelichtend gedeelte, maar niet tot het beschikkend gedeelte. In die zin is het een vorm van obiter dicta, of in mensentaal: praat voor de vaak, die geen enkele rechtskracht heeft. Het zou misschien nuttig zijn dat men in het juridische luik ook daar een beroep op zou doen.

De voorzitter: Mijnheer Slootmans, mag ik vragen om af te ronden? Twee minuten. Ik dacht een subjectieve bondgenoot te hebben gevonden, maar objectief moet ik de klok in de gaten houden.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Misschien nog een element dan over de voorrangstatus in Drogenbos. Minister, u stelt dat dat allemaal conform de geldende wetgeving en omzendbrieven is. Ik ben het daar volstrekt niet mee eens. In de omzendbrief Keulen staat dat zeer duidelijk gestipuleerd. De Nederlandstalige tekst is groter afgedrukt dan de Franstalige. De Nederlandstalige tekst staat in een kader, de Franstalige niet. Als de tekst in brochurevorm is gedrukt, komt de Nederlandstalige versie groter aan bod.

Dat zijn allemaal vormvoorwaarden waaraan niet wordt voldaan. Het zou misschien tot aanbeveling strekken om een nieuwe circulaire ...

De voorzitter: Mijnheer Slootmans, u krijgt straks het slotwoord. U bent echt wel een klein beetje over de tijd aan het gaan. Straks krijgt u het slotwoord, maar ook met een tijdsrestrictie.

Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Dank u wel, minister. Ik wil beginnen met de collega te bedanken voor de zeer terechte vraag om uitleg. Ik vind het ook heel belangrijk dat we de faciliteitengemeenten blijvend duidelijk maken dat de faciliteiten heel restrictief geïnterpreteerd en toegepast moeten worden. Het is niet omdat er faciliteiten worden ingesteld, dat de eentaligheid van een gemeente in vraag mag worden gesteld. Ik heb toch ook sterk de indruk dat dat in verschillende faciliteitengemeenten wel degelijk het geval is. Ik vind de interpretatie uiteraard ook onbegrijpelijk dat

gemeenten reclame kunnen maken om zich te registreren als Franstalige en dat die vraag nooit meer herhaald hoeft te worden. Ik heb het daar ook heel erg moeilijk mee. Dus ik denk dat het goed is dat de Vlaamse Regering via alle mogelijke kanalen eist dat de restrictieve betekenis van de faciliteiten behouden moet worden. Dat is, zoals hier al aangehaald werd, in de omzendbrieven ook niet voor interpretatie vatbaar. Dus ik denk, minister, dat het een goede zaak is dat u hier ook heel duidelijk met zoveel woorden gesteld hebt dat u daar blijft achter staan. Ik hoop, samen met de collega, dat die woorden dan ook effectief tot resultaten zullen leiden.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik wil de collega's steunen in hun oproep, maar ook de minister in zijn antwoord en klaar en duidelijk laten stellen dat het aanleggen van taalregisters moet worden veroordeeld, dat de omzendbrief Peeters en de omzendbrief Martens moeten worden nageleefd. Het is heel duidelijk voor ons. In een faciliteitengemeente heeft het Nederlands de voorrangstatus. De taalaanhangigheid moet dan ook opgenomen worden in de informatie in bevolkingsregisters. Dus we steunen de restrictieve interpretaties.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Eerst en vooral wil ik alle collega's bedanken om tussen te komen. Misschien zal onze motivatie of de onderliggende reden voor de tussenkomst verschillend zijn, maar ik denk dat we hier op een lijn zitten. Voor mij is die lijn het verdedigen van de rechtsstaat en dus het respect voor de rechtsregels, ook in de faciliteitengemeenten. We weten uit het verleden dat daar vanuit een welbepaalde Franstalige taalpolitiek vaak grenzen overschreden zijn en dat regels niet gerespecteerd werden.

Ik beschouw het als mijn taak als minister van Binnenlands Bestuur om zeer streng en heel duidelijk te waken over het juist respecteren van de rechtsregels. Ik heb heel aandachtig geluisterd naar de verschillende tussenkomsten.

Mijnheer Slootmans, ik wil eerst en vooral nog eens herhalen dat de laatste beslissing die hierover genomen is, dateert van 2017 en niet van 2016. Die beslissingen werden allemaal vernietigd. Als u weet hebt van beslissingen die genomen zijn en die strijdig zijn met de wetgeving, dan moet u me daarvan op de hoogte stellen. Dan ben ik bereid om die onmiddellijk te onderzoeken en indien die voor vernietiging vatbaar zijn, ook te vernietigen. Ik wil daarin een zeer consequente en duidelijke lijn volgen. Maar ik moet dat doen binnen de rechtstaat.

Mijnheer Slootmans, u hebt me ook gezegd dat u twijfelde of de publicaties van Drogenbos wel volledig conform waren met de omzendbrief Keulen. U hebt verwezen naar het feit dat teksten in het Nederlands groter afgedrukt zouden moeten worden dan teksten in het Frans. Ik zal dat specifiek opnieuw laten onderzoeken. Ik neem dus uw opmerking ernstig en ga aan de gouverneur van Vlaams-Brabant vragen opnieuw te onderzoeken of uw bedenking klopt dat de omzendbrief Keulen mogelijk toch niet gerespecteerd werd, ondanks het onderzoek van de gouverneur, waar ik uiteraard vertrouwen in heb als minister. Ik zal aan de gouverneur vragen – we hebben nu opnieuw een benoemde gouverneur – om die omzendbrief opnieuw aandachtig te bekijken, met de regelgeving ernaast, om zo te kijken of het juist is wat u suggereert.

Als dat juist is, zullen we daar ook tegen optreden. Als dat niet juist is, zal ik u daarvan ook op de hoogte brengen met argumentatie. Ik denk dat het ook belangrijk is dat we daar op basis van de juiste feiten en binnen het wettelijk kader handelen.

Ook al verschillen we misschien op andere punten en in onze motivatie zeer grondig van mening, toch denk ik dat u binnen deze benadering – we werken hier binnen

de rechtsstaat en die rechtsregels moeten worden gerespecteerd – in mij een bondgenoot vindt. Ook mevrouw Sminate en collega Warnez kunnen daarvan op aan.

Een tweede opmerking, wat dat dwangtoezicht betreft: dat kan pas worden ingezet als de situatie zich voordoet. Er moet voldaan zijn aan de juridische voorwaarde om dwangtoezicht uit te oefenen. Dat is wat ik bedoel met de situatie. Het is evident dat, zolang de Raad van State geen uitspraak doet, die situatie de facto blijft bestaan, ook al duren onze rechtsprocedures zo lang en vechten we die situatie aan, omdat we het er niet mee eens zijn of omdat we ervan overtuigd zijn dat het onwettig is. Dat irriteert en ergert ons maar we moeten daarin de rechtsgang volgen.

We hebben op dit moment geen juridische context om het wettelijk instrument van dwangtoezicht uit te oefenen. Daarvoor moet er bijvoorbeeld de onwil zijn om informatie te verschaffen, en die onwil is er niet. Zodra die context er wel is, zijn we natuurlijk wel bereid om dat dwangtoezicht in te zetten als instrument om de rechtszekerheid te garanderen.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, ik dank u om toch die bedenkingen rond die voorrangstatus en die stipulaties van de omzendbrief Keulen ernstig te nemen.

We kunnen inderdaad concluderen dat dit een bijzonder lange processie van Echternach is. Het was in 1997 – nu 23 jaar geleden – dat de heer Peeters zijn eerste omzendbrief schreef. We zien tot nader order dat dat vandaag niet minder is dan een dode letter. Het is altijd de bedoeling geweest om integratie te bevorderen en het is juist het omgekeerde van wat de Vlaamse Beweging toen heeft voorspeld dat zich heeft veruitwendigd. Het enige wat wij vragen is dat men zowel de grondwet als de verschillende arresten toepast, dat men zich daaraan houdt, en dat de Franstaligen die integratie volgen, zoals ook de Nederlandstaligen dat trouwens hebben gedaan in de Waalse faciliteiten. Niet meer, niet minder.

Ik heb nog een laatste punt wat die voorrangstatus betreft, zoals het ook wordt gestipuleerd in de omzendbrief Keulen. U zegt dat u daar een bijkomend onderzoek naar zult doen. Ik zou u proactief al willen vragen om de zeer duidelijke bepalingen van de omzendbrief Peeters rond de voorrangstatus van het Nederlands eventueel in een nieuwe omzendbrief Somers te gieten, om toch nog eens de aandacht te vestigen op die voorrangstatus van het Nederlands. Want we zijn nu niet aan het afglijden, we zitten eigenlijk gewoon in een tweetalige realiteit waarbij zes gemeenten bijna de facto taalkundig deel uitmaken van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ik denk niet dat dat de bedoeling is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Paul Van Miert aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de evaluatie van het Gelijkekansendecreet – 286 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, ik heb voor u een vraag over de evaluatie van het Gelijkekansendecreet. U kondigde in uw beleidsnota Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering voor deze legislatuur aan dat u op Vlaams niveau aan de slag wilde

gaan met een regelgeving om nieuwe kaders te scheppen waarin rollen en verantwoordelijkheden konden worden duidelijk gemaakt, om er zo voor te zorgen dat elk individu zijn of haar gelijke kansen heeft en krijgt.

Zo bevat de beleidsnota ook vier evaluaties van de bestaande regelgeving. Een van deze evaluaties is de evaluatie van het Gelijkekansendecreet van 10 juli 2008.

Deze evaluatie die zich focust op het hoofdstuk houdende het verbod op discriminatie in het Gelijkekansendecreet, werd gestart in 2019 en liep normaal af in juni 2020. Tijdens de laatste of misschien voorlaatste commissievergadering op 7 juli zei u dat de oplevering van het rapport van de evaluatie van het Gelijkekansendecreet in de zomer zou worden opgeleverd.

Minister, het is nu de derde week van oktober. We zitten dichterbij Sinterklaas dan bij het goede weer.

Is het evaluatierapport van het Gelijkekansendecreet reeds opgeleverd? Zo ja, kunt u al iets over de resultaten zeggen? Zo neen, waarom nog niet?

Als er al resultaten zijn, geven die volgens u aanleiding tot aanpassingen aan het Gelijkekansendecreet? Welke initiatieven zult u eventueel nemen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Het volledige evaluatierapport waarnaar u verwijst, werd inderdaad opgeleverd. Er was een heel klein uitstel door corona maar dat was minimaal.

De centrale onderzoeksvraag luidde of het huidige Gelijkekansendecreet een afdoend kader biedt voor een doeltreffend antidiscriminatiebeleid. De studie werd gevoerd vanuit een dubbel perspectief. Eerst maakte men een internationale rechtsvergelijking waarbij werd gekeken naar een aantal andere lidstaten van de Europese Unie, met name Duitsland, Nederland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Daarnaast maakte men een analyse van de Belgische rechtspraak waarin het Gelijkekansendecreet werd toegepast. De studie legt ook de link met de evaluatie van de federale non-discriminatiewetgeving.

De evaluatie omvat een omvangrijk aantal aanbevelingen – het gaat om enkele honderden bladzijden – om het decretaal kader rond het Vlaamse non-discriminatiebeleid te versterken.

Er zijn twee grote algemene conclusies. De wettelijke bescherming in Vlaanderen is ruimer dan wat strikt Europeesrechtelijk verplicht is en ook binnen de internationale vergelijking moeten we zeker niet onderdoen. Het huidige decretaal kader is op zich dus vrij nauwkeurig en compleet. Niettemin formuleren de onderzoekers een reeks van mogelijke verbeteringen om een aantal potentiële strijdigheden en lacunes in het kader van het EU-recht te corrigeren en aan te vullen en een aantal elementen te verbeteren en/of te verduidelijken.

Een groter probleem stelt zich volgens de studie op het niveau van de rechtshandhaving en de rechtsafdwinging. De rechtspraakanalyse toont dat, ondanks de ruime juridische bescherming, het Gelijkekansendecreet in de praktijk tot slechts zeer weinig rechtszaken aanleiding heeft gegeven. Bovendien werd, in de zaken die wel liepen, het discriminatierecht niet altijd op de juiste manier toegepast.

De aanbevelingen op dit vlak zijn verstrekkender en nopen dus tot een ruimere denk-oefening over de richting, handhaving en afdwinging van het non-discriminatiebeleid in Vlaanderen. De voorgestelde opties gaan in de richting van bijvoorbeeld het optrekken van de vandaag bijzonder lage forfaitaire schadevergoedingen van maximaal 650 euro of over het nadenken over alternatieve sanctioneringsmogelijkheden.

Hoe zullen we dit verder aanpakken? De verschillende voorstellen worden momenteel in detail bestudeerd. Het aanpassen en actualiseren van het Gelijkekansendecreet is voor mij een zeer belangrijk dossier en zal dus een van mijn prioritaire acties zijn voor 2021.

Naar content is het dus voorbeeldig, ruim en goed. In de rechtshandhaving zijn er verbetermogelijkheden.

Mijnheer Van Miert, ik hoop dat ik hiermee uw vraag heb beantwoord.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, het is goed te horen dat we inzake bescherming ons mannetje wel kunnen staan binnen het internationale kader, zeker binnen Europa. Het is minder goed te horen waar het kalf gebonden ligt, want de rechtshandhaving zit natuurlijk veel te weinig bij ons in Vlaanderen om daarin een groot verschil te maken. Het zal een hele calvarie worden om de mensen aan de overkant van de straat daarover aan te pakken.

Minister, ik heb geen bijkomende vragen. Het laatste woord hierover is zeker nog niet gezegd. Het is een werk van voortschrijdend inzicht. In de nabije toekomst zal het waarschijnlijk punt na punt worden aangepakt, maar ik kijk wel uit naar wat uw volgende actieplannen zullen zijn. Dan zal ik u daarover in ieder geval aanspreken en interpellieren.

De voorzitter: Mijnheer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Het is positief dat er een evaluatie heeft plaatsgevonden van het Gelijkekansendecreet, want de regels rond discriminatie en gelijke kansen zijn essentieel om tot meer inclusiviteit te komen. Het regeerakkoord stelt heel duidelijk dat het elke vorm van discriminatie wil bestrijden en dat de regering de parketten zal opdragen de nodige aandacht te geven aan de strijd tegen discriminatie.

Het is in dat opzicht interessant te vernemen dat er nog wat werk aan de winkel is wat de rechtshandhaving betreft. Dat is natuurlijk een aspect. Om discriminatie te voorkomen en krachtadig aan te pakken, moet de regelgeving een krachtadig instrument vormen.

We kunnen niet anders dan vaststellen dat discriminatie nog altijd een reëel probleem blijft in onze samenleving. Ook in Vlaanderen blijft het nog elke dag vechten tegen discriminatie om die volledig uit de samenleving te bannen en gelijke kansen voor iedereen af te dwingen. De regelgeving moet up-to-date zijn en een antwoord kunnen bieden op de noden die er momenteel op dat vlak nog zijn. Daarom is het goed dat de evaluatie van het Gelijkekansendecreet heeft plaatsgevonden.

Ik heb nog een paar vragen over de aanpak van de evaluatie. Welke organisaties zijn daarbij betrokken geweest? Zijn er ook besturen bij betrokken? Werden er ook lokale besturen bij betrokken? Zij zijn natuurlijk het eerstelijnsbestuur en in het beleid inzake antidiscriminatie en gelijke kansen kan dat een heel belangrijke rol vervullen.

Welke leemtes zijn er vastgesteld? Welke vormen van discriminatie worden nog onvoldoende bestreden met de huidige bepalingen van het decreet? Waar is er nog versterking nodig?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, mijn vragen sluiten naadloos aan bij de vragen van collega Van de Wauwer. Het is goed dat er een internationale rechtsvergelijking is gemaakt, waaruit blijkt dat we al vrij goed zitten met onze aanpak en

de bestrijding van discriminatie. Als we een interne rechtsvergelijking zouden maken, zullen we snel vaststellen dat de federale wet nog niet zo lang geleden is aangepast en dat men daar enkele discriminatiegronden heeft aan toegevoegd, waaronder bijvoorbeeld interseksualiteit, maar ook discriminatie op basis van vaderschap. Wat gaat u daarmee doen? Laat u het Vlaamse decreet daarop afstemmen? Zult u nagaan of het nodig is dat dat op een gelijke leest blijft, dat dezelfde discriminatiegronden bij ons worden overgenomen?

Ten tweede hebben we naast ons Gelijkekansendecreet ook het decreet houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt, dat vooral bedoeld is om discriminatie op de arbeidsmarkt te bestrijden. Daarin werden de discriminatiegronden nooit aangepast. Ook daar is de vraag of u bij de evaluatie van het Gelijkekansendecreet en de aanpassingen die u misschien plant, dat decreet houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt in die oefening zult willen meenemen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Bedankt, collega's. Dit is natuurlijk ook voor juristen een heel interessant domein om ons over te buigen.

Collega Van de Wauwer, u had een zeer punctuele vraag. Dit is een evaluatie die gemaakt is door een advocatenkantoor dat we daarvoor hebben aangesteld. Het is dus niet zo dat we daarvoor met organisaties en verenigingen aan de slag zijn gegaan. We hebben dit vanuit puur juridisch oogpunt laten analyseren door een gerenommeerd advocatenkantoor.

Wat betreft het decreet houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt waarnaar de heer Ongena verwijst: ik denk dat het inderdaad de moeite waard is om, op het moment dat we het decreet moderniseren, ook te bekijken of we dit decreet daar niet in kunnen integreren of in de oefening meenemen. Ik ga daarvoor contact opnemen met mijn collega Hilde Crevits, minister van Werk, die ter zake bevoegd is om te bekijken of we dat niet in elkaar kunnen integreren en op elkaar kunnen afstemmen. Op federaal niveau zijn die interseks kenmerken meegenomen. Impliciet zit dat natuurlijk in de beschermingsgrond gender. Ik wil daar nu nog niet op vooruitlopen, maar dat is ook iets dat we inderdaad in de evaluatie moeten meenemen. Ik wil daar nu nog geen voorafname van doen. Dat is een terechte vraagstelling: wat doen we met dat nieuwe gegeven en de vraag naar discriminatie? Ik denk dat dit een belangrijke oefening kan zijn. Collega Van Miert heeft natuurlijk de vinger op de wonde gelegd door te stellen dat de afdwingbaarheid van een wetgeving, zeker inzake discriminatie, belangrijk is. Maar ik wil op dat vlak toch proberen wat offensief te zijn en te kijken hoe ver we met onze Vlaamse bevoegdheden kunnen gaan. Ik denk dat u er vanuit uw partijpolitieke achtergrond zeker geen bezwaar tegen hebt om op dat vlak de bevoegdheden van Vlaanderen wat te verkennen en te zien wat er allemaal mogelijk is. Ik denk dat we dat toch moeten doen. We hebben vandaag een regelgeving die zeer breed is en die wat aangepast moet worden, gemoderniseerd moet worden. Collega Ongena verwijst naar nieuwe inzichten die ontstaan zijn, nieuwe discriminatiegronden die worden geformuleerd. Moeten we die in andere decreten integreren? De uitdaging is: hoe maak je dat sterk op het terrein? Hoe zorg je dat mensen met een beperking niet gediscrimineerd worden en dat de seksuele geaardheid van mensen wordt gerespecteerd? Hetzelfde geldt voor diversiteit op andere vlakken, zoals leeftijd. Er zijn heel veel gronden van discriminatie. We definiëren die goed. We zijn daar helder in, maar we krijgen dat niet voldoende afgedwongen. Ik denk dat we moeten werken aan een versterking van dat apparaat opdat dat wat meer slagkracht krijgt. We moeten in onze Vlaamse regelgeving inderdaad zoeken, mijnheer Van Miert, wat mogelijk is en wat niet, om rond dat punt ook wat Vlaamse veerkracht aan de dag te leggen.

De voorzitter: De heer Van Miert heeft het woord.

Paul Van Miert (N-VA): Minister, ik ben heel blij om te horen dat u Justitie volledig naar het Vlaams Gewest wilt overhevelen. Ik vind dat een heel moedige en verstandige beslissing. Neen, alle gekheid op een stokje. Minister, we moeten de volgende maanden kijken wat we kunnen doen met de resultaten van dit onderzoek. Ik denk dat u zelf ook duidelijk aangeeft waar we eerst aan zullen moeten werken om meer resultaten te boeken, als het gaat over ingaan tegen alles wat discriminatie is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Kurt De Loor aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de commissie Decentralisatie – 288 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, onder andere tijdens de bespreking van de beleidsnota Binnenlands Bestuur beklemtoonde u meermaals het subsidiariteitsprincipe en ook het vertrouwen in de lokale besturen. De paritaire commissie Decentralisatie heeft in de vorige legislatuur enkele mooie doorbraken gerealiseerd in een aantal beleidsdomeinen. Toch waren er een aantal beleidsdomeinen die merkelijk achterop hinkten, onder andere Onderwijs en Welzijn.

Minister, u verklaarde naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota te willen focussen op quick wins. U had daar ook een aantal ideeën over. Ook in de nota over regiovorming, die begin deze maand op het overleg van de Vlaamse Regering kwam, wordt verwezen naar die bewuste commissie Decentralisatie.

Minister, voor welke beleidsdomeinen werden reeds afspraken gemaakt?

Welke doorbraken werden reeds gerealiseerd en welke bijkomende doorbraken beoogt u?

Hoe verhouden de plannen van de regiovorming zich tot de werkzaamheden van de commissie Decentralisatie?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega De Loor, u weet dat voor mij het lokale bestuursniveau een belangrijk bestuursniveau is, met veel toekomst, niet alleen in ons eigen land maar ook internationaal. Ik denk dat lokale besturen de volgende decennia nog aan kracht zullen winnen. Je ziet dat ook overal op internationaal niveau. Het is het bestuursniveau dat als eerste met problemen wordt geconfronteerd, maar ook vaak als eerste met oplossingen komt. Kijk maar naar de cruciale rol die de lokale besturen hebben gespeeld in de aanpak van de coronacrisis. De manier waarop zij daarin hun rol hebben gespeeld is voorbeeldig te noemen. Ze zijn ook creatief geweest. Dat versterkt dat beeld.

Bij deze hele problematiek geldt voor mij het subsidiariteitsbeginsel. Dat betekent dat wat de lokale overheid kan doen, je aan de lokale overheid moet overlaten. Pas wanneer iets meer deskundigheid, meer kracht vraagt, breng je het naar een hoger niveau. Voor mij zijn Nederland en de Scandinavische landen daarbij de gidslanden. We zeggen in ons land vaak dat we naar het noorden moeten kijken.

We hebben dat recent ook in ons regeerakkoord gezet. We zien dat die landen vaak zowel een sterke economie als een hoge graad van welzijn en welbevinden hebben. Als je dan kijkt naar de kracht van de lokale besturen, dan wordt bij ons 13,4 procent van de totale overheidsuitgaven door lokale besturen beheerd. In Nederland is dat 30 procent, en in Denemarken zelfs 65,2 procent. Twee derde van alle overheidsmiddelen zijn daar dus in lokale handen.

In het relanceplan Vlaamse Veerkracht dat de Vlaamse Regering heeft opgesteld, wordt ook het vertrouwen in die lokale besturen bevestigd, onder meer door de implementatie van een structurele decentralisatie-oefening die de Vlaamse Regering in de loop van volgend jaar wil doorvoeren, ter voorbereiding van de volgende jaren, en binnen de meerjarenplanning van de volgende jaren.

Mijn collega-ministers en ikzelf hebben dus de vaste overtuiging om in deze regeerperiode een aantal belangrijke stappen te zetten op het vlak van decentralisatie. Daarvoor zal ik een commissie Decentralisatie oprichten. Deze commissie krijgt de opdracht om tegen het voorjaar van 2021 aan te geven op welke punten de Vlaamse overheid werk zal maken van decentralisatie, binnen een afgelijnde agenda.

Om een betekenisvolle invulling te kunnen geven aan de agenda van de commissie Decentralisatie heb ik in de schoot van de Vlaamse Regering afgesproken om eerst te luisteren naar zowel de lokale besturen als naar mijn Vlaamse collega's: wat zijn de verwachtingen? Wat is haalbaar? Deze bevragingronde is momenteel lopende. In een volgende stap wordt dit vertaald in een startnota die zal worden voorgelegd aan de commissie Decentralisatie, begin volgend jaar. Er zijn dus momenteel nog geen afspraken gemaakt rond bepaalde beleidsdomeinen. Ik zou dat ook een beetje haaks vinden staan op inspraak, participatie, betrokkenheid. Ik denk dat u mij daarin kunt volgen. Eerst willen we goed luisteren op het terrein bij de collega's en de lokale besturen naar wat zij belangrijk vinden. Als ik dan zelf al begin te poneren wat ik belangrijk vind, ga je het debat hypothekeren. Ik laat dus eerst hen komen, en begin januari zal dat aanvangen met een startnota.

U vraagt welke doorbraken er reeds werden gerealiseerd, en welke bijkomende doorbraken ik beoog. Voor de gerealiseerde doorbraken van de vorige commissie Decentralisatie verwijs ik naar het [slotrapport](#) van de vorige commissie op de website van het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB). U kent dat, u hebt dat volledig bestudeerd, geanalyseerd, samengevat en hertaald. Maar de Vlaamse Regering heeft de lokale besturen ook deze legislatuur al heel wat extra middelen en bevoegdheden gegeven. In het regeerakkoord gaan we van 15 naar 20 miljard euro, en tijdens de coronacrisis kwam er 87 miljoen euro voor lokale verenigingen, 30 miljoen euro voor lokale armoedebestrijding, en een compensatie voor opvanginitiatieven.

Dan is er een Vlaamse relanceplan. We schrijven 150 miljoen euro extra in voor de cofinanciering van fietspaden, 100 miljoen euro voor het lokaal klimaatplan, 35 miljoen euro voor digitalisering, 50 miljoen euro voor digitale e-inclusie, 20 miljoen euro voor stadsvernieuwing, 5 miljoen voor zomerscholen, 4 miljoen euro voor wijkverbeteringscontracten en 5 miljoen euro voor samenlevingsprojecten.

Los van de oprichting van een commissie Decentralisatie werden in het regeerakkoord zelf reeds decentralisatie-afspraken gemaakt. De lokale besturen krijgen een heel belangrijk instrument op het vlak van de verkeersveiligheid: ze worden verantwoordelijk voor de GAS-boetes voor lichte verkeersovertredingen in zone 30 en zone 50.

Binnen mijn eigen bevoegdheden zijn we momenteel hard aan het werken aan de fusie en regiovorming. Ik zal het niet allemaal overlopen want u weet waarmee we bezig zijn. Ik zal geen voorafname doen op wat we nog willen doen, want ik wil eerst de lokale besturen de kans geven om hun gedacht te zeggen.

Hoe verhouden de plannen van de regiovorming zich tot de werkzaamheden van de commissie Decentralisatie? Moeten lokale besturen bestuurskrachtig zijn vooraleer we verder stappen kunnen zetten in de decentralisatie?

Bij de bespreking van het SERV-advies (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen) in deze commissie, een week geleden, heb ik al aangegeven dat ik wil inzetten op zowel de kip als het ei. Beide moeten aandacht krijgen. Ik wil ervoor zorgen dat die verdere decentralisatie gebeurt en dat lokale besturen sterker worden. Ik ga het ene niet op het andere laten wachten; ik denk dat het ene de motor moet zijn van het andere.

Decentralisatie betekent voor mij in eerste instantie meer autonomie en bevoegdheden voor de lokale besturen. Decentralisatie is een trein die niet te stoppen is, we moeten daarmee verdergaan.

Om de lokale besturen te versterken, bewandelen we twee sporen: de vrijwillige fusies en de regiovorming. Een belangrijk basisuitgangspunt van onze visie rond regiovorming is de regiomaturiteit. Daarvoor zullen we een Labo Regiovorming in de schoot van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) oprichten. Dat zal gedurende drie jaar actief zijn en zal zich voornamelijk toespitsen op die regiomaturiteit. Dat gebeurt via een traject met een beperkt aantal voorlopers en via een ontwikkelingstraject.

Het spreekt voor zich dat als lokale besturen goed samenwerken en afstemmen binnen hun regio, dat een positief effect heeft op hun bestuurskracht.

Het was een hele brede vraag en het antwoord is ook heel breed. U vroeg wel concreet op welke sporen ik wilde werken. Heb even geduld tot januari. Laat eerst de anderen spreken en daarna zal ik mijn eigen inzichten geven. Wees gerust: als het van mij afhangt, zal decentralisatie een zeer doorgedreven actie worden. Ik beslis natuurlijk niet alleen en moet met iedereen wat rekening houden, wat logisch is.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp-a): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Het was inderdaad een brede vraag. Ik had ze eerst concreter geformuleerd maar de soms ietwat strenge voorzitter had die onontvankelijk verklaard. Vandaar de bredere vraagstelling.

Minister, ik deel zeker uw mening over de kracht van lokale besturen. Vandaar ook mijn vraag die specifiek gaat over hoe we meer kunnen decentraliseren en hen meer bevoegdheden en slagkracht geven.

Het is niet de bedoeling dat u of iemand anders het debat zou hypothekeren, absoluut niet, maar deze legislatuur is intussen toch al een jaar gevorderd. Ik herinner mij dat uw voorganger in de vorige legislatuur – ik wil u daar zeker niet mee vergelijken – er heel snel werk van heeft gemaakt. Als ik me niet vergis, was al in oktober van het jaar dat de legislatuur is opgestart, de commissie Decentralisatie aan het werk. Het is dus absoluut niet de bedoeling om het debat te hypothekeren, maar ik vraag toch met enige aandrang om er snel werk van te maken.

U zegt dat u overleg zult plegen met de lokale besturen en met uw collega's. Ik ga er dan van uit dat dat met de VVSG is. Zal er worden gewerkt met een gesloten en goed afgelijnde agenda of wordt de mogelijkheid opengehouden om tijdens het traject dat wordt afgelegd bijkomende uitdagingen toe te voegen?

Minister, ik wil nog een suggestie doen. Mochten er collega's zijn die een beetje met de voeten slepen, vraag ik u om hen vanuit uw bevoegdheid Binnenlands Bestuur aan te porren om er zeker werk van te maken.

Minister, zal er ook een mogelijkheid zijn om de mate van autonomie te differentiëren op basis van de schaalgrootte? Die piste werd geopperd in het vorige regeerakkoord, maar is het nu opnieuw de bedoeling dat grotere gemeenten meer autonomie kunnen krijgen? Of wordt dat niet meer als uitgangspunt genomen?

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, de bevraging loopt momenteel bij de 300 burgemeesters. Ze kregen uitstel om goed te kunnen antwoorden op de vraag waar ze nog meer autonomie en bevoegdheden willen. Dat past in heel deze bevraging en het stemt me dan ook positief dat het wordt gevraagd aan de lokaliteiten. Eerst moest het antwoord binnen zijn op 20 oktober 2020 en dat is nu uitgesteld naar 2 november 2020. Op zich is dat een positieve zaak.

De regiovorming zal een moeilijke oefening zijn. Om wat van bovenuit wordt bepaald of opgelegd – dat zijn grove woorden, maar we verwachten elkaar van onderuit goed te vinden –, moet er heel wat overleg gebeuren. We kijken met heel veel belangstelling uit naar het debat daarover.

Ik ben niet negatief gestemd inzake de timing. Het feit dat 300 burgemeesters nu worden bevroegd, is een fundamentele stap in het hele proces.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: We zijn inderdaad een jaar bezig, maar het was geen gewoon jaar. Laten we dat eerlijk tegen elkaar zeggen. Corona heeft de zaken hier en daar vertraagd. Wat we heel bewust niet hebben gedaan, is zo'n vragenlijst opsturen naar de burgemeesters in het begin van de coronacrisis. Vandaag hebben ze nog altijd evenveel werk, maar op een zeker moment moeten we toch voortgaan. Ook de andere zaken moeten vooruitgaan. We zijn hen dus nu aan het bevragen.

Differentiatie naar schaalgrootte was een idee uit het vorige regeerakkoord. Dat is niet hernomen, daar wordt niet mee gewerkt. Als alternatief voor die problematiek hebben we de regiovorming sterk naar voren geschoven. Wat een andere manier kan zijn om met schaalverschillen om te gaan, namelijk toe te laten aan kleinere besturen om op een bovenlokaal niveau een aantal taken gemeenschappelijk te doen.

Wat de regiovorming betreft, dat zal een gordiaanse knoop zijn die op een zeker moment moet worden doorgehakt. Er is natuurlijk nooit een ideale oplossing voor elke gemeente, want sommige gemeenten zitten nu eenmaal tussen verschillende samenwerkingsverbanden, zitten op grenzen, en die afbakenen is altijd een uitdaging.

De gouverneurs zijn er hard mee bezig om te kijken of de gemeenten zich kunnen vinden in het voorstel dat de Vlaamse Regering op mijn vraag heeft geformuleerd. Op basis van de input gaan we maximaal proberen rekening te houden met de lokale gevoeligheden. Het is geen absolute waarheid of gemeente A in regio X of Y ligt, we houden daar maximaal rekening mee, maar op een zeker moment zullen we toch een keuze moeten maken en zullen we die knoop doorhakken.

Al mijn collega's hebben zich geëngageerd om op dat moment de bovenlokale samenwerkingsverbanden die vanuit Vlaanderen worden aangestuurd, te enten op die regio. Dan hebben we al een belangrijke stap gezet. Dan hebben we feedback gekregen van onze lokale besturen over welke thema's het belangrijkste zijn om te werken aan decentraliseren.

Dat zullen we dan koppelen aan onze eigen inzichten en daar zullen we dan effectief mee aan de slag gaan. De bedoeling is om een aantal belangrijke stappen vooruit te zetten in deze bestuursperiode. Dat valt heel mooi samen met de bottom-upoefening van decentralisatie. Er is ook een top-downoefening bezig, waarbij de Vlaamse Regering volgend jaar grondig wil nagaan hoe we verder kunnen decentraliseren vanuit een efficiëntieoefening, een vereenvoudigingsoefening en een financieel perspectief.

De lokale besturen kunnen sommige zaken toch op een betere manier organiseren omdat ze dichterbij de mensen staan. Ook op dat vlak zal dus een oefening starten.

Ik vind het heel spannend en ik ben heel benieuwd naar waartoe die oefening leidt. Maar ik heb er wel vertrouwen in dat we tijdens deze bestuursperiode die lokale besturen verder zullen kunnen versterken. Het is alleszins een van mijn ambities, gedurende mijn ministerschap, om die lokale besturen echt op de voorgrond te krijgen.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

Kurt De Loor (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord en voor uw voluntarisme om hier werk van te maken. Tijdens de vorige legislatuur waren er een aantal doorbraken. Het zal zaak zijn, minister, om nu een versnelling hoger te schakelen en er ook zeker voor te zorgen dat alle beleidsdomeinen die worden opgenomen in de oefening, mee zijn. Vandaar ook mijn oproep om zo snel mogelijk te landen met de specifieke afspraken over de thema's die zullen worden aangepakt en die ook goed te monitoren, zodat dit geen praatbarak wordt. Ik kijk ook naar u als minister van Binnenlands Bestuur om dat te sturen en daar mee werk van te maken, want ik denk dat we de mening delen dat de toekomst aan het lokaal bestuur is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over het streven naar een toegankelijke samenleving – 336 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik heb een vraag over toegankelijkheid, die gelinkt is aan het agentschap dat hier in Limburg gevestigd is. U weet allicht dat in het federaal regeerakkoord een belangrijk hoofdstuk staat over een actieplan toegankelijkheid. Uiteraard kunnen we alleen maar toejuichen dat ook de nieuwe federale regering daar aandacht voor heeft.

In het Vlaams regeerakkoord is dat ook een vrij ambitieuze passage. Ik heb u daar in het verleden al over ondervraagd.

U zult ongetwijfeld kennis genomen hebben van het federale luik. Hoe kijkt u zelf aan tegen die federale ambities?

Is er al overleg geweest met betrekking tot de federale plannen?

Vlak voor het reces kwam Inter nog uitgebreid aan bod in een gezamenlijke hoorzitting met de commissie Omgeving en deze commissie met betrekking tot de evaluatie van de Vlaamse toegankelijkheidsverordening. Denkt u dat er een taak weggelegd is voor Inter als Vlaams agentschap voor de realisatie van de ambities van de federale overheid?

Klopt het dat de beheersovereenkomst met Inter eerstdaags verlengd moet worden, en ziet u, analoog met de federale ambities, mogelijkheden om inzake de toegankelijkheid een versnelling hoger te schakelen? Als ik vragen stel over de relatie tussen Vlaanderen en de federale overheid, gaat het dikwijls over financiën en over wie wat betaalt. Waarom zouden we voor Inter, bij manier van spreken, middelen laten liggen als de federale overheid daar middelen voor ter beschikking heeft en als dit via een samenwerking kan gebeuren?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik heb inderdaad kennis genomen van de plannen rond toegankelijkheid van de nieuwe federale regering. Ze heeft de ambitie om een actieplan universele toegankelijkheid met gestandaardiseerde richtlijnen, doelstellingen en monitoring te lanceren.

Bovendien wil men op korte termijn de fysieke en digitale toegankelijkheid van de rechtspraak, het openbaar vervoer en de overheidsgebouwen verbeteren. Ik juich die initiatieven toe en beschouw ze als complementair aan mijn beleid.

Ik onderschrijf en deel de ambitie van de federale overheid om niet alleen op een meer structurele manier te werken aan toegankelijkheid. Een integraal toegankelijke leefomgeving is een belangrijke sleutel naar een maatschappij waarin iedereen gelijke kansen heeft. Toegankelijkheid moet een automatisme worden in plaats van een ad hoc aandachtspunt.

We willen als Vlaamse overheid onze verantwoordelijkheid hierin ten volle nemen.

In het Vlaams regeerakkoord staat niet voor niets integrale toegankelijkheid als absolute kwaliteitsvoorwaarde ingeschreven binnen het beleid van alle negen ministers. Het is mijn rol als minister van Gelijke Kansen om te coördineren, te stroomlijnen en inspiratie te leveren. Ik wil namelijk niet enkel met mijn collega-ministers aan de slag rond toegankelijkheid, ik wil ook met anderen aan de slag: natuurlijk met de lokale overheden maar ook met de private sector, die vooruit wil op het vlak van toegankelijkheid. We willen hen de nodige ondersteuning en tools aanbieden.

We moeten ons meer focussen op waar de impact rechtstreeks voelbaar is, zo dicht mogelijk bij de mensen. In een overheidsgebouw kom je niet elke dag, er zijn andere plaatsen waar we veel meer komen, en zeker buiten coronatijden. Denk maar aan de zwaar getroffen horecasector, maar ook onze winkels. Dat zijn plekken waar mensen dagelijks of toch regelmatig komen. Ook daar is toegankelijkheid heel belangrijk. Door ook op dat spoor te werken zullen we de toegankelijkheid voor mensen verbeteren.

Ik wil dus in de komende periode samen met mijn collega's binnen de Vlaamse Regering uittekenen welke kaders en welke ambitie wij willen waarmaken. Ik zal hen daarvoor ook een aantal aanzetten geven, om hen te inspireren vanuit mijn verantwoordelijkheid.

Ik denk dat er twee belangrijke knopen moeten worden doorgehakt. Het eerste belangrijke dossier is de toegankelijkheidsverordening. De hoorzitting hierover maakt duidelijk dat de toepassing van die verordening op vele vlakken voor verbetering vatbaar is. Ten tweede moeten we nagaan hoe beter kan worden gegarandeerd dat nieuwe en verbouwde publiek toegankelijke gebouwen effectief toegankelijk zijn. Samen met mijn collega Zuhail Demir, als minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, en in lijn met de parlementaire initiatieven die op dit vlak worden genomen, werken we aan een verbeterplan ter zake.

Een tweede belangrijk aandachtspunt is het mandaat en de rol van Inter, en dat brengt mij tot uw derde vraag. Inter speelt als het Vlaamse kenniscentrum voor toegankelijkheid en universal design een centrale rol bij de realisatie van de toegankelijkheidsdoelstellingen. Inter staat daarbij voor advies, begeleiding en ondersteuning op maat van de verschillende overheden en de private sectoren. Dat maatwerk is cruciaal. Het werken rond universal design en toegankelijkheid is immers geen passe-partout, het vergt afstemming op de eigenheden van de verschillende sectoren. Tegelijkertijd is Inter de actor die moet zorgen voor een sterkere coherentie tussen de initiatieven die vanuit de verschillende beleidsdomeinen genomen worden. Er zijn dus tal van taken die op de schouders van Inter rusten.

U vraagt mij ook naar de beheersovereenkomst. De praktijk wijst uit dat Inter vandaag nog de nodige slagkracht mist om voor een optimale, afgestemde beleids-samenwerking te zorgen. Ik wil Inter versterken in zijn maatschappelijke opdracht waarbij het, nog meer dan vandaag het geval is, lokale besturen en sectoren kan adviseren, begeleiden en eenvoudige concepten en technieken rond toegankelijkheid kan aanbieden.

We herbekijken Inter's positie en mandaat ten aanzien van de Vlaamse overheids-werking, zodat het zijn rol als expertisecentrum meer kan uitspelen. Een eerste momentum op dat vlak is de samenwerkingsovereenkomst tussen Inter en de Vlaamse Regering, die inderdaad bij aanvang van 2021 verlengd zal worden, en het meerjarige ondernemingsplan dat Inter aansluitend in dat kader zal opstellen. Hier wordt volop aan gewerkt. We proberen hier om ambities en noden scherp te stellen zodat we een doorstart kunnen maken naar een versterkt en efficiënt Inter 2.0.

U vroeg ten slotte ook of ik mijn federale collega al heb ontmoet en of ik de middelen die ik blijkbaar federaal wil inzetten, zou willen aanboren. Ik wil absoluut mijn federale partner ontmoeten, net als mijn regiopartners. Ik zou dat eigenlijk willen doen op het moment dat we iets verder staan met de uitwerking van dat concept Inter 2.0, gedragen door de Vlaamse Regering. Ik denk dat op zo'n moment een gesprek meer inhoud kan hebben dan een loutere kennismaking. Ik zou graag onmiddellijk in de materie duiken om te kijken waar de complementariteiten verder kunnen worden uitgebouwd tussen het Vlaamse en het federale beleidsniveau. Ik zal dat dus zeker doen, maar geef ons daar nog even de tijd voor, om verder samen met Inter te kijken hoe het die versterkte rol kan waarnemen, vanuit Limburg.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, bedankt. Dat laatste is natuurlijk belangrijk. Ik neem aan dat de bureaus uit de Antwerpse Kempen daar ook zeer tevreden mee zijn.

Minister, ik dank u voor uw positief antwoord.

U spreekt over januari 2021, en dat begrijp ik want het is al oktober. U zegt ook dat we meer moeten inzetten op de privésector en privégebouwen. Ik deel uw mening voor 200 procent, maar wil dat zeggen dat ik daaruit mag concluderen – zonder vooruit te lopen – dat Inter minimum evenveel geld zal krijgen en dat, als het bijkomende taken krijgt, er in principe meer geld zou moeten komen?

U bent ook verantwoordelijk voor het Agentschap Integratie en Inburgering. Bij de overgang naar Vlaanderen is beslist dat Inter zelf moet zorgen voor een verdien-model van twee derde eigen inkomsten.

Minister, kunt u al enige duidelijkheid geven over de hoogte van het bedrag? Als u zelf bijkomende opdrachten of verwachtingen hebt, onder andere over die privé-gebouwen, zal dat dan ook vertaald worden in een financiële enveloppe?

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Mijnheer Vandenhove, ik dank u voor deze zeer terechte en boeiende vraag. Minister, ik dank u alvast voor uw antwoord.

Het gaat over een heel grote groep mensen met een beperkte mobiliteit, over ouderen die slecht ter been zijn, over slechtzienden en blinden, over mensen die door een ongeluk tijdelijk minder mobiel zijn, maar ook over ouders die een kindervan-gen voortduwen en vaak op obstakels botsen.

Het is een thema waar ik ook al langere tijd aandacht aan besteed. Ik heb vorige legislatuur een conceptnota over de toegankelijkheid van het openbaar vervoer

ingediend waaruit mijn partij CD&V inspiratie heeft geput om dit op te nemen in het regeerakkoord. Ook collega Schryvers heeft er recent nog een initiatief rond genomen.

In het regeerakkoord staat – de minister heeft er naar verwezen – dat een integraal toegankelijke leefomgeving de sleutel is tot een maatschappij waarin iedereen gelijke kansen heeft en dat de overheid een voorbeeldrol zal vervullen om haar dienstverlening, zowel fysiek als digitaal, integraal toegankelijk te maken. Universal design moet echt het perspectief zijn waar we naartoe werken.

Ook Inter wordt in het regeerakkoord vernoemd en bevestigd als partner om de integrale toegankelijkheid mee te realiseren. Dat is heel terecht want Inter is een partner met een jarenlang opgebouwde expertise. Het geeft vandaag advies aan de lokale en Vlaamse overheden. Minister, ik ben blij dat u zegt dat u Inter wilt versterken als een expertisecentrum richting Inter 2.0.

Minister, u hebt ernaar verwezen en in het regeerakkoord staat ook hoe we beter kunnen garanderen dat nieuwe of vernieuwde publieke gebouwen ook effectief toegankelijk zijn. Dat is een heel belangrijk punt. Het is goed dat u ook naar de privésector wilt kijken, maar de Vlaamse overheid heeft wel degelijk een voorbeeldfunctie. Wat dat betreft, is er nog werk aan de winkel. Ik ben dus heel blij dat u zegt dat u een aantal initiatieven zult nemen door ambities en kaders te schetsen. Ik denk dat het nodig is dat wij die voorbeeldrol ten volle opnemen en zorgen voor een integrale toegankelijkheid van al onze diensten, onze fysieke gebouwen maar ook onze digitale dienstverlening.

Voor alle initiatieven die u zult nemen, zult u in de CD&V-fractie een steunende partner vinden.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, ik zou willen focussen op digitale toegankelijkheid. Als men het over toegankelijkheid heeft, gaat het vaak over de fysieke, en dat is heel belangrijk, maar de digitale is natuurlijk ook belangrijker geworden door de coronacrisis. Ik lees dat in de relancestrategie van de Vlaamse Regering digitalisering als een van de zeven prioriteiten naar voren wordt geschoven. Het is dan belangrijk dat we iedereen digitaal mee hebben.

Mijn concrete vraag is: ziet u hier ook een rol weggelegd voor Inter? Ik heb begrepen dat er een nieuwe beheersovereenkomst Inter 2.0 komt. Misschien is het dan wel aangewezen dat men eens nagaat – en ik heb ook begrepen dat de mensen van Inter daar ook vragende partij voor zijn – of het een rol kan spelen in het aanmoedigen van de digitale toegankelijkheid. Het zou niet zozeer als actor, maar eerder als regisseur inspanningen kunnen doen om ervoor te zorgen dat we die digitale toegankelijkheid overeind kunnen houden.

Ik heb dezelfde vraag gesteld in de commissie Economie naar aanleiding van de discussie over de relancestrategie. Ik heb daar al een minister-vicepresident meegekregen. Minister, ik stel de vraag ook aan u in de hoop dat dit zal lukken indien ik twee ministers-vicepresidenten mee heb.

De voorzitter: Dat is een lovenswaardige strategie. Zo geraakt u aan een meerderheid.

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Ongena, ik wil beginnen met te protesteren tegen uw strategie, u die als partijgenoot eerst een andere minister-vicepresident gaat overtuigen om dan uw eigen partijgenoot proberen zijn arm om te wringen.

De voorzitter: Ik zal daar niets op zeggen.

Minister Bart Somers: Dat is een laakbare methode die we verder in de beslotenheid van onze partijcenaakels zullen moeten bespreken.

Alle gekheid op een stokje, dit is inderdaad een belangrijk thema. Mijnheer Vandenhove, u vraagt mij of ik extra middelen zal voorzien. Ik wil eerst met Inter grondig uitlijnen wat de taken voor volgend jaar zullen zijn om dan na te gaan wat er aan middelen nodig is. Voor alle duidelijkheid, er zijn geen besparingsambities voor Inter. Dat is een relatief klein agentschap. Ik dank de collega's Van de Wauwer, Ongena en Vandenhove voor hun betrokkenheid bij dit thema.

De grote uitdaging voor een organisatie als Inter bestaat erin hoe ze het verschil kan maken. Er zijn verschillende manieren om dat te doen. Je kunt zeggen: we hebben een voorbeeldfunctie. Als ik het even extreem stel en ik doe het wat provocerend, dan kun je de volgende jaren proberen om in Vlaanderen op twee, drie of vier plaatsen gebouwen te realiseren of verbouwingen te doen die op het vlak van toegankelijkheid state of the art zijn, en daardoor een inspiratiebron zijn voor iedereen in Vlaanderen. Dat zouden we kunnen nastreven. Dat kan een impact hebben. Je kunt daar mensen naartoe brengen, je kunt er architecten naartoe brengen, dat is een mogelijkheid.

Een andere mogelijkheid is dat je met Inter probeert te realiseren dat in alle opleidingen van architecten in Vlaanderen integrale toegankelijkheid een belangrijk onderdeel wordt. Je kunt daarop werken, je kunt middelen en krachten daarop inzetten. Wat heeft het meeste effect? Ik vind het de moeite waard om daar ernstig over na te denken.

Ik geef nog een voorbeeld. Men kan een wedstrijd organiseren. Dat is al gebeurd in het verleden. Men kan zo architectuurstudenten prikkelen om mee na te denken over hoe je toegankelijkheid realiseert in een bepaalde context. Daar doen dan mensen aan mee, dat verschijnt ook in de vakliteratuur en dat heeft een impact.

Beeld u in dat we erin zouden slagen om bijvoorbeeld de horecasector of de kleinhandel en de vakorganisaties mee te krijgen in dezelfde filosofie, een soort van voluntarisme dat op basis van een beperkte afvinklijst werkt en druk uitoefent om het winkelarsenaal in Vlaanderen een sprong vooruit te laten maken op het vlak van toegankelijkheid. Wanneer hebben we het meeste bereikt? We kunnen al die dingen niet tegelijk doen, daar hebben we de middelen niet voor, maar wat zijn de beste sporen? Daar wil ik echt over nadenken.

De vraag van collega Ongena is: moet Inter ook bezig zijn met digitale toegankelijkheid? Dat is ook een belangrijke vorm van toegankelijkheid en inclusiviteit. We hebben daar heel veel middelen voor kunnen vrijmaken in het relanceplan. Ik ben de collega's dankbaar dat we in totaal 50 miljoen euro kunnen inzetten om de digitale toegankelijkheid te realiseren in Vlaanderen dat een sprong vooruit wil maken op het vlak van digitalisering.

De vraag is of Inter daar een rol in heeft of niet. Ik ben daar nog niet uit, ik zal daar eerlijk in zijn, ik moet daarover nadenken. Het is altijd met een beperkte groep mensen, maar het zijn wel zeer gedreven, geëngageerde en gemotiveerde ambtenaren. Ze hebben veel indruk gemaakt op mij. We moeten proberen een focus te vinden. Anders zijn we van alles een beetje aan het doen met een kleine groep en op het einde van de dag hebben we weinig stenen verlegd.

Ik zou graag, samen met Inter, een paar goede stenen verleggen op het gebied van integrale toegankelijkheid. Het zou dus kunnen dat we dat doen, mijnheer Ongena, en uw suggestie volgen om meer in te zetten op digitale toegankelijkheid. Het zou echter ook kunnen dat we beslissen om dat aan anderen toe te vertrouwen,

bijvoorbeeld samen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) en de lokale besturen, academisch ondersteund en dat we Inter laten instaan voor de andere aspecten. Ik ben daar in alle eerlijkheid op dit moment nog niet uit. We zijn volop in dialoog met Inter. Ik wil daar graag landen. Op dat moment ga ik opnieuw met u in gesprek om te proberen een kader van vooruitgang te kunnen aanbieden op dit vlak, omdat ik denk dat hier al heel veel goede dingen gebeurd zijn en al heel veel sporen verdiend zijn. Ik heb uit mijn verleden als burgemeester echter een ding meegenomen: ik ben altijd een beetje behoedzaam voor gadget-politiek. Ik zeg niet dat Inter aan gadgetpolitiek doet, want Inter is met heel belangrijke dingen bezig. Wat ik bedoel met gadgetpolitiek, is dit: we hebben iets heel goeds gerealiseerd, maar het is niet uitrolbaar of we hebben niet genoeg nagedacht over de uitrolbaarheid van dingen. Ik vind, als we zaken doen, dan moeten we die in heel Vlaanderen kunnen uitrollen of toch in een belangrijk deel van Vlaanderen. Ik vind dat de grote opdracht in dit toegankelijkheidsbeleid, omdat we anders niet verder raken, niet ver vooruit raken. We moeten echt het verschil kunnen maken, niet in één gebouw, niet op één domein, maar breder. En we moeten goed nadenken over wat daarvoor de beste strategie is.

De voorzitter: Ik moet soms wat zoeken op mijn scherm naar de commissieleden. Nu weer zit iemand links, dan weer rechts. Maar ik vind jullie toch altijd.

De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Ik blijf alleszins links.

De voorzitter: Maar bij mij zat u zonet rechts.

Ludwig Vandenhove (sp·a): Dank u wel, minister, voor uw antwoord. Het is goed dat u de komende maanden zeer actief in gesprek zult treden met Inter, want een aantal zaken die u aanhaalt, moesten eigenlijk al gebeurd zijn. Sommige van die zaken dateren zelfs nog uit de periode dat Inter geen Vlaams agentschap was en ook geen formele subsidies ontving. Als u uitgebreid in gesprek gaat, dan zal dat ongetwijfeld uitgeklaard worden. Alleszins bedankt voor het toekomstperspectief dat u aangeeft voor het beleidsdomein in Vlaanderen maar ook voor de werking van Inter.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Schryvers aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de mogelijkheden voor verlof of tijdelijke werkloosheid voor medewerkers van de Vlaamse overheid of een lokaal bestuur die nood hebben aan kinderopvang naar aanleiding van de coronamaatregelen – 125 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Dank u wel om mijn vraag om uitleg te willen verschuiven op de agenda. De titel van mijn vraag zegt al heel wat. Ik geef er graag wat toelichting bij. Het coronavirus stelt ons niet alleen voor uitdagingen op het vlak van gezondheidszorg, maar ook voor problemen van meer praktische aard.

Zo moesten ouders in het voorjaar plots telewerken terwijl de scholen gesloten waren. Naar aanleiding van deze problematiek besliste de federale overheid tot de invoering van het corona-ouderschapsverlof.

In navolging hiervan besliste ook de Vlaamse Regering corona-ouderschapsverlof mogelijk te maken voor statutaire Vlaamse ambtenaren en statutaire medewerkers van lokale besturen. Ook vanuit Onderwijs werd een specifiek verlofstelsel mogelijk gemaakt. Deze verlofstelsels liepen af op 30 september laatstleden. Intussen zijn de scholen immers weer geopend. Laten we hopen dat dat ook zo kan blijven de volgende periode. Ouders ervaren nu niet meer de acute nood aan opvang terwijl ze zelf van thuis uit moeten werken.

Nochtans zijn er wel heel wat gevallen waarin ouders door de coronamaatregelen met een specifieke nood aan opvang geconfronteerd worden. Wanneer iemand bijvoorbeeld in contact blijkt te zijn geweest met iemand die COVID-19 heeft, moet die in quarantaine gaan. Dat geldt ook voor kinderen.

Indien een kind in quarantaine moet gaan na contact met een besmette persoon, is er natuurlijk plots opvang nodig voor dat kind. Want dan kan het niet naar school gaan. Ouders kunnen dan met een attest van de dokter naar de werkgever stappen, waardoor ze op tijdelijke werkloosheid kunnen worden geplaatst.

Anderzijds kan zich ook de situatie voordoen waarbij er plots nood is aan opvang omdat een school in zijn geheel of een aantal klassen, of een kinderopvanginitiatief tijdelijk wordt gesloten vanwege corona. Deze ouders vallen niet onder die definitie.

Om aan die problematiek tegemoet te komen, keurde de Kamer recent een nieuwe federale wet goed, waardoor ouders van kinderen van wie een deel van hun school of crèche sluit vanwege corona, voortaan een beroep kunnen doen op tijdelijke werkloosheid vanwege overmacht, dit met een attest van de school of het kinderopvanginitiatief.

Minister, deze regeling zou dan van toepassing worden op alle contractueel tewerkgestelde werknemers, aldus geldt ze voor de contractuele Vlaamse medewerkers en de contractuelen bij lokale besturen, maar niet voor de statutairen. Daarom heb ik de volgende vragen.

Welke mogelijkheden tot verlof of tijdelijke werkloosheid hebben de statutair tewerkgestelde medewerkers bij de Vlaamse overheid of de lokale overheden om op terug te vallen wanneer zij plots nood hebben aan opvang voor hun kinderen naar aanleiding van coronamaatregelen?

Indien er voor hen momenteel geen mogelijkheden bestaan analoog aan die van contractueel tewerkgestelden, zult u dan ter zake een initiatief nemen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Schryvers, ik moet u eigenlijk feliciteren omdat u zo kort op de federale bal speelt. Toen u de vraag stelde, was de wet nog niet goedgekeurd, dus spraken we nog van een wetsvoorstel. Ondertussen is dat al goedgekeurd. De publicatie in het Staatsblad moet wel nog gebeuren. Het Staatsblad is dus nog niet gedrukt of collega Schryvers heeft al een perfecte link gevonden met het Vlaamse beleidsdomein. Ik feliciteer u voor de snelheid van handelen.

Ik zeg dit onder enig voorbehoud, omdat ik denk dat er na de publicatie misschien nog wat moet worden verduidelijkt, gelet op de bewoordingen van de wet. Men spreekt over werknemers, en meestal vallen statutairen daar niet onder. Dit wetgevend initiatief, deze nieuwe wetgeving op federaal niveau, is van toepassing op contractuelen. De grote vraag is of ze ook van toepassing is op de statutairen. Uw eerste aanvoelen en ook ons aanvoelen is dat dat niet het geval is. Maar alvorens we daar definitief uitsluitsel kunnen over geven denk ik dat we nog even moeten afwachten hoe dit concreet wordt ingevuld.

Als dat niet het geval is, denk ik dat we moeten kijken hoe we de statutairen en contractuelen op elkaar kunnen afstemmen. U weet dat ik niet graag heb dat dat uit elkaar groeit, ik wil dat liever dicht bij elkaar brengen. Tot nu toe weet u dat statutairen geen recht hebben op een uitkering van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) wanneer zij onbetaald verlof nemen voor die kinderopvang. Dat is dus een probleem dat zich stelt. Ik moet dat verder onderzoeken, ik ga daar nu nog geen stoere verklaringen over afleggen. Ik stel enkel samen met u het probleem vast. Ik wil eerst zeker zijn dat de wetgeving, als ze gepubliceerd is in het Staatsblad, gelezen kan worden zoals wij het lezen, en dat het dus niet van toepassing is op onze statutaire ambtenaren. Dan kan ik alleen vaststellen dat er een verschil in behandeling ontstaat tussen contractuelen en statutaire ambtenaren op dit vlak. We moeten dan verder kijken hoe we daarmee omgaan.

In afwachting kunnen personeelsleden van de Vlaamse overheid, alsook de personeelsleden tewerkgesteld in lokale en provinciale besturen, terugvallen op de bestaande regelgeving inzake de opname van verlof, ouderschapsverlof, zorgkrediet, onbetaald verlof of andere mogelijkheden rond telewerk en plaats- en tijdsafhanke-lijk werken. Nadien moet worden bekeken in welke mate wij kunnen inspelen op deze federale wetgeving, en of het nodig is om daarop in te spelen, en wat we doen met het onderscheid tussen onze contractuele en statutaire ambtenaren op dit punt.

Dus ik beschouw uw vraag als een oproep om dit ernstig te onderzoeken, als een soort van knipperlicht. We zullen er ook mee aan de slag gaan, zonder dat ik al een voorafname doe van waar we zullen landen. Ik moet dat eerst ernstig bespreken met de collega's in de regering.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

U zegt dat ik anticipeer, en dat is inderdaad waar. Waarom doe ik dat zo snel? Omdat men ziet dat de problematiek op ons afkomt.

Ouders worden plots geconfronteerd met de nood aan opvang. Dat is natuurlijk de reden waarom de federale wetgever mogelijkheden creëert. Ik wil u dus ook vragen om zo snel mogelijk te anticiperen. Het zijn vragen waar morgen en waarschijnlijk ook nog over enkele weken, statutairen mee worden geconfronteerd.

U weet dat ik in mijn parlementaire werk de regelingen rond verlofstelsels die worden genomen in het kader van de gezinsproblematiek – pleegzorgverlof, ouderverlof, corona-ouderschapsverlof – in de gaten probeer te houden. In hoeverre zijn zij van toepassing op statutairen van de Vlaamse overheid, van lokale besturen, op onderwijzend personeel? Meestal moeten er specifieke beslissingen worden genomen en op de werkvloer zijn daar heel wat vragen over. Men wordt er ook geconfronteerd met contractuelen die werkzaam zijn in de lokale besturen, bij de Vlaamse overheid, in scholen en men zoekt naar zoveel mogelijk gelijkschakeling. Het is ook een streefdoel in het regeerakkoord dat ik absoluut kan toejuichen.

Minister, ik denk dat u niet per se hoeft te wachten op publicatie. We weten wat er op ons afkomt. Er kan intussen verduidelijking worden gevraagd en u kunt dan verder nagaan of er vanuit Vlaanderen ook een mogelijkheid wordt gecreëerd.

U mag mijn vraagstelling inderdaad begrijpen als een oproep daartoe zodat ook statutairen in Vlaanderen en bij de lokale besturen een specifieke oplossing krijgen wanneer er nood is aan kinderopvang door coronamaatregelen.

Meer in het algemeen, zou het goed zijn dat we eens nadenken over de manier waarop de implementatie van dergelijke maatregelen gebeurt. Nu moeten we ons telkens de vraag stellen wat de impact is op de statutairen, hoe Vlaanderen moet

ingrijpen. Er gaat dan altijd een periode over waarin mensen die in de specifieke situatie zitten, heel wat onzekerheid hebben, en dat is niet aangewezen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mevrouw Schryvers, ik heb aandachtig geluisterd. Ik denk dat u probeert een helder punt te maken.

Ik wil voor alle duidelijkheid zeggen dat we niet hebben gewacht. We hebben op dit moment reeds vragen gesteld aan de federale overheid om duidelijkheid te krijgen over hoe de statutaire ambtenaren hier al dan niet meespelen en of ze hun rechten al dan niet kunnen verankeren. Het is ook al geagendeerd op de syndicale overlegorganen die deze maand zullen plaatsvinden.

We proberen heel kort op de bal te spelen en te onderzoeken wat er kan met de bedoeling om zo snel mogelijk duidelijkheid te creëren voor de statutaire ambtenaren. Wat u zegt, is heel juist: het probleem komt acuut op ons af. We moeten zo snel mogelijk een juist kader hebben om daar een antwoord op te geven, anders gaan mensen met veel vragen zitten waarop we niet helder kunnen antwoorden.

De vragen zijn dus gesteld aan de federale overheid: hoe kijkt men naar statutaire ambtenaren bij de Vlaamse en lokale overheid? Het staat ook op de agenda van het syndicaal overleg.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, zeer goed, dank voor uw verduidelijking. U had het nog niet zo expliciet gezegd tijdens uw eerste antwoord. Ik hoop dat er snel duidelijkheid is en dat we heel binnenkort de bevestiging kunnen lezen dat ofwel de statutaire ambtenaren onder de federale wetgeving vallen, ofwel dat er voor Vlaanderen een initiatief wordt genomen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katrien Partyka aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de rol van lokale besturen in de strijd tegen phishing – 366 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Minister, ik wil u graag een vraag stellen over cybercriminaliteit of phishing. Digitaliteit heeft veel voordelen, maar ook veel nadelen. We hebben allemaal al wel berichten gekregen om gegevens af te troggelen. Sommigen onder ons hebben misschien al eens verkeerdelijk doorgedrukt. Het wordt hoe langer hoe professioneler en het ziet er hoe langer hoe echter uit. In persoonlijke omstandigheden is dat een bijzonder kwalijk fenomeen, maar dat is het nog meer voor openbare besturen.

Hoe langer hoe meer krijgen ook openbare besturen daarmee te maken. Onlangs was er een tamelijk spectaculair voorbeeld in Willebroek waar een veertiendaagse cyberaanval is gelanceerd op het openbaar bestuur.

Minister, op 13 april 2020 kondigde u aan dat de Vlaamse Regering 2 miljoen euro investeert in cyberveiligheid, om lokale toolkits cybersecurity te maken en ethische hackers in te zetten, en ook om een audit informatieveiligheid te doen in alle Vlaamse steden en gemeenten.

Die phishingberichten blijven komen. Net nog las ik een bericht van het parket van Antwerpen over 144 aangiftes van phishing via WhatsApp met een vermoedelijke schade van 300.000 euro.

Minister, hoe evalueert u de huidige aanpak? Zijn er al resultaten van het budget dat u hebt vrijgemaakt? Hebt u bijkomende middelen om de lokale besturen te ondersteunen in het herkennen en bestrijden van phishing? Hebt u zicht op de actuele cyberveiligheid van lokale besturen? Zij beschikken toch over ontzettend veel gegevens en in die systemen gaat ontzettend veel gevoelige informatie rond. Hebt u naar aanleiding van corona en het vele thuiswerk zicht op onze systemen? Zijn ze voldoende beveiligd? Al dat thuiswerk betekent toch extra mogelijkheden tot hacking.

Op welke manier kunt u onze inwoners wapenen tegen cyberhacking? Hoe kunt u hen meer opleiden of ondersteunen bij websafe surfen? Maar mijn vraag gaat vooral over cyberveiligheid bij lokale besturen.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Cybercriminaliteit is een ernstig probleem en de lokale besturen moeten zich hier maximaal tegen wapenen, onder meer door opleidingen te voorzien voor hun medewerkers en door in te zetten op het bewustzijn omtrent risico's van frauduleuze berichten, het zogenaamde phishing.

We hebben in het voorjaar onder meer gezien hoe cybercriminelen de gemeente Willebroek hebben lamgelegd. Ik feliciteer nogmaals de burgemeester van Willebroek met hoe hij daarop heeft gereageerd. Ik heb daar meteen acties aan gekoppeld vanuit twee sporen.

Het eerste spoor is een cofinanciering van ICT-informatieveiligheidsaudits voor een bedrag van 2 miljoen euro waarmee de gemeenten hun ICT-systemen kunnen testen op veiligheidsrisico's en indien nodig extra beveiligingsmaatregelen kunnen nemen. Dat is een succes, want al meer dan 76 gemeenten hebben hierop ingetekend en we blijven deze cofinanciering ook volgend jaar aanhouden, gelet op de grote vraag en het grote succes.

Binnen deze audit kan er ook een phishingtest worden uitgevoerd. Zo'n test laat een lokaal bestuur toe gecontroleerd na te gaan hoe medewerkers omgaan met een vals phishingbericht en of er extra bewustzijnacties nodig zijn.

Met andere woorden, men test met een vals phishingbericht hoe de organisatie en individuele medewerkers erop reageren. Op basis daarvan kan men dan mensen bewust maken van de gevaren en onderzoeken of er nog acties nodig zijn. Ik kan me inbeelden dat, als men op zo'n phishingbericht klikt, op het scherm opeens het boze gezicht verschijnt van de lokale burgemeester met de boodschap: 'u bent ons systeem aan het saboteren, doe dat nooit meer'. Mevrouw Partyka, als uw gemeente daar nog niet aan deelgenomen heeft, kunt u eens bekijken of ze daar niet op kan inhaken. 76 gemeenten hebben dat al gedaan.

Een tweede spoor: de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) werkt in opdracht van mij het programma cyberveilige gemeenten uit. Dat is opgestart in mei 2020 en loopt tot april 2022. Ik vermeld enkele zaken die in dit project gebeuren. Er wordt gewerkt aan een toolkit met handleidingen voor incidenten. Een taskforce met medewerkers van lokale besturen is bezig met de uitwerking van die toolkit, waarin ook allerhande good practices over hoe omgaan met phishing worden opgenomen.

Daarnaast hebben 75 gemeenten – toch een behoorlijk aantal, namelijk 1 op de 4 – zich aangemeld bij de VVSG voor het traject met de ethische hackers van de Hogeschool West-Vlaanderen (Howest). Studenten zullen de ICT-systemen van de

lokale besturen als het ware bestormen en testen. In sommige gemeenten zal er ook een phishingtest aan gekoppeld worden.

Vanuit de VVSG worden er ook vormingen en infosessies specifiek voor lokale besturen georganiseerd omtrent cyberveiligheid. Dat aanbod wordt nu voorbereid. U ziet dat we toch al het een en het ander gedaan hebben. Wat vooral opvalt, is de grote gretigheid bij lokale besturen om kennis op te doen, daaraan mee te doen, zich te laten testen en steun te zoeken.

Daarnaast zijn er nog andere ondersteunende instrumenten vanuit de Vlaamse overheid. Het Facilitair Bedrijf, onder bevoegdheid van de minister-president, stelt al enkele jaren via e-learning een gratis bewustmakingsopleiding ter beschikking.

We bereiken hiermee dus heel wat gemeenten en ondersteunen die dan ook significant. Het is nu nog te vroeg om een synthese te maken van inzichten die uit de audits en de ethische hacking naar boven kunnen komen, maar het is wel de bedoeling om daar in een groter geheel lessen uit te trekken en te bekijken wat we nog extra moeten doen. Uiteraard hebben u noch ik de overtuiging dat we vanuit het Vlaamse beleid de phishingproblematiek wereldwijd een halt zullen kunnen toeroepen. Ik heb grootse ideeën en ik zie het voor Vlaanderen groots, maar ik denk dat dat een beetje onze pet te boven gaat.

U vraagt of ik zicht heb op de actuele cyberveiligheid van lokale besturen. In 2018 publiceerde Audit Vlaanderen een globaal rapport over informatiebeveiliging. Ik kan het u aanbevelen om het eens te lezen want het is interessant. Het beschrijft hoe lokale besturen hun informatiebeveiliging aanpakken, welke problemen ze ervaren en welke verbeteracties mogelijk zijn. Het is een publiek beschikbaar rapport dat heel wat nuttige inzichten bevat. Dat rapport werd tijdens de vorige regeerperiode ook besproken in de commissie Binnenlands Bestuur onder mijn voorganger.

Zoals daarnet gesteld, zullen ook de audits en sessies ethisch hacken die nu lopen tot een meer actuele analyse leiden over de lokale cyberveiligheid.

Wat betreft uw specifieke vraag over netwerkbeveiliging: netwerkbeveiliging kwam ook aan bod in het globaal rapport van de thema-audit van 2018. Een van de aanbevelingen was de nood aan meer netwerksegmentering waardoor bij een eventuele besmetting met een computervirus de verdere verspreiding kan worden ingedamd.

Los van de tendens naar meer thuiswerken is een goede netwerkbeveiliging uiteraard belangrijk. Voor wat thuiswerk betreft, is onder meer een VPN-verbinding wenselijk waardoor je vanop afstand veilig op het bedrijfsnetwerk kunt werken.

Het thema netwerkbeveiliging zal ook mee worden genomen in het project 'cyberveilige gemeenten'. Er zullen daarover goede praktijken worden gedeeld. Ik denk hier bijvoorbeeld aan het delen van goede praktijken omtrent afspraken die gemeenten maken met hun thuiswerkende medewerkers.

In welke mate zie ik mogelijkheden om inwoners te ondersteunen in het websafe surfen? We gaan natuurlijk niet controleren waar mensen allemaal naartoe surfen, mevrouw Partyka, dat behoort tot de individuele vrijheid en de privacy van mensen. Mijn focus ligt uiteraard bij het ondersteunen van de lokale besturen in deze materie, wat volgens mij ook de burgers ten goede komt. De gemeente werkt immers met gegevens van de burgers.

Maar er is uiteraard het federale Centrum voor Cybersecurity België (CCB) dat met deze materie – het beschermen, helpen en ondersteunen van burgers – bezig is en dat zich focust op het responsabiliseren van onze burgers.

Het CCB lanceerde onder meer de campagne www.safeonweb.be, om het grote publiek te wijzen op het gebruik van veilige wachtwoorden en zoveel mogelijk een tweestapsverificatie toe te passen. Dat laatste houdt in dat er na het inloggen een code gestuurd wordt naar je smartphone of een vingerafdruk gevraagd wordt via je smartphone. U kent dat systeem ongetwijfeld. Dat is wat het CCB doet, dat gebeurt op federaal niveau. Wij concentreren ons in onze werking vandaag eigenlijk op de lokale besturen, omdat we denken dat we zo ook indirect onze burgers beschermen en verdedigen.

Ik hoop dat ik daarmee heb aangetoond dat we niet stilzitten en dat we op een heel intensieve manier met de lokale besturen aan die cyberveiligheid werken. Langs de andere kant stel ik ook vast dat heel veel lokale besturen heel gemotiveerd zijn om daaraan mee te werken, en ook heel geïnteresseerd zijn om daar ondersteuning in te krijgen. We gaan die projecten dus zeker verderzetten.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Ik denk dat het een terechte keuze is om in te zetten op die lokale besturen. Ik wil ook aansluiten bij uw felicitaties voor de burgemeester van Willebroek. Ik heb hem tijdens de coronacrisis op bezoek gehad, en hij heeft toen verteld over de cyberaanval. Ik had hem eigenlijk uitgenodigd naar aanleiding van een samenwerkingsverband voor noodplancoördinatoren. Hij heeft mij gezegd dat hij, door de clustervorming binnen de noodplanning, gespecialiseerde hulp heeft gekregen bij het afwenden van die aanval.

Ik was in de vorige legislatuur geen lid van de commissie, maar ik zal dat zeker nog eens bekijken. Ik vind het ook bijzonder interessante cijfers. Het geeft aan dat onze lokale besturen het ook een belangrijk thema vinden, en dat ze zich daarin ook gesterkt willen voelen. Ik denk dat het een terechte keuze is om daarop in te zetten. Bedankt.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik ben natuurlijk blij met de interesse van collega Partyka en met haar betrokkenheid. Ik denk dat dat een spoor is waar we de volgende maanden en jaren op moeten verder werken, zowel lokaal als Vlaams.

De voorzitter: Mevrouw Partyka heeft het woord.

Katrien Partyka (CD&V): Ik heb daar niets meer aan toe te voegen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over meertalige communicatie door lokale besturen – 170 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Kris Van Dijck

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Ik heb gisteren gelezen dat ook de Federale Regering nu aankondigt dat de nieuwe maatregelen inzake corona in meer dan twintig talen zullen worden vertaald. Dat was voorheen ook al het geval op het lokale niveau, waarbij werd toegelaten dat er per uitzondering werd gecommuniceerd in een andere taal dan het Nederlands, als afwijking op de vigerende taalwetgeving, dit ter bestrijding van corona.

Dat geeft natuurlijk een dubbel gevoel. Dat is allemaal goed en wel, en de volksgezondheid staat uiteraard voorop. We weten ondertussen ook al dat er in bepaalde wijken met een disproportioneel aantal migranten besmettingshaarden waren, en dat de maatregelen daar minder goed worden nageleefd.

Ik heb toevallig deze voormiddag ook nog cijfers gezien van de Socialistische Mutualiteit over de oversterfte onderverdeeld naar nationaliteit. Daaruit blijkt bijvoorbeeld dat de oversterfte voor de Belgische nationaliteit in de periode van 16 maart 2020 tot 10 mei 2020 56 procent is. Voor een Europese en een westerse nationaliteit bedraagt dat 62 procent, dus iets hoger. Voor mensen met een niet-westerse nationaliteit blijkt die oversterfte 127 procent te zijn, in diezelfde periode. Dat is dus een gigantisch verschil. Dat toont opnieuw aan dat er hele groepen zijn die de maatregelen niet naleven omdat, zo zegt men, ze die niet begrijpen in de Nederlandse taal.

Of dat ook klopt, is nog maar de vraag. Er zijn andere zaken die ook alleen maar in het Nederlands worden gecommuniceerd en die men blijkbaar wel begrijpt in migrantengemeenschappen. Maar desalniettemin wil ik graag weten van u, minister, hoe ruim u die mogelijkheden ziet om in uitzonderingen te voorzien op de wetgeving inzake taalgebruik die overheden verplicht tot het exclusieve gebruik van het Nederlands in contact met het publiek. Ik begrijp uiteraard – ik wil dat benadrukken – dat hier nu een uitzondering is gemaakt in het kader van de volksgezondheid en het bestrijden van corona, laat dat heel duidelijk gezegd zijn, maar toch: het scheidt natuurlijk een precedent. Minister, hoe ruim ziet u de mogelijkheid om die uitzondering in de toekomst ook toe te passen?

Minister, bent u het met mij eens dat het feit dat dit nodig is, duidt op een falend integratie- en inburgeringsbeleid, dat het eigenlijk het bewijs is dat integratie en inburgering van de laatste jaren en decennia heeft gefaald? U mag dan zelf zeggen tot in welk jaar u denkt dat het beleid heeft gefaald.

Ik heb nog een slotvraag. Ik wil nog eens benadrukken dat uiteraard de volksgezondheid vooropstaat. Minister, welke actie onderneemt u eventueel om in de toekomst te voorkomen – als het al uw intentie is, want dat is eigenlijk de vraag – dat het nog nodig is om de communicatie van de overheid, bijvoorbeeld inzake de bestrijding van corona, te vertalen in, zo lees ik bij de federale overheid, wel 20 talen. Ik herinner mij dat het Agentschap Integratie en Inburgering op lokaal niveau wel 30 talen heeft geselecteerd om die coronamaatregelen in te vertalen. Ik heb ze hier voor mij: van Albanees, Amhaars, Arabisch en Armeens, tot Tsjetsjeens, Turks en Urdu. Daartussenin liggen nog een stuk of 25 talen: Pasjtoe, Kroatisch, ook Europese talen zoals het Duits en het Frans, maar ook Dari en Farsi, Somalisch, Swahili, Tigrinya.

Minister, is het uw intentie – mag ik toch hopen – om te vermijden dat dit nog nodig is in de toekomst? Zo ja, welke acties zult u daartoe ondernemen?

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Van Rooy, het gaat over 28 talen, voor alle duidelijkheid. En het staat ook in duidelijk Nederlands, een vereenvoudigd Nederlands voor mensen die slecht kunnen lezen of misschien andere beperkingen hebben.

Een tweede voorafgaandelijke opmerking. U verwees daarnet naar cijfers van de Socialistische Mutualiteit. Ik denk dat we in deze coronacrisis enorm moeten oppletten om te snel te zeggen dat het deze of gene groep is die de oorzaak is van de verspreiding van het virus. Ik denk dat het virus een drama is voor iedereen die ermee wordt geconfronteerd en die er ziek van wordt.

Ik heb bij Sciensano nog eens gekeken naar onze provincie, om na te gaan waar er per 100.000 inwoners het hoogste aantal besmettingen is. Dat is een andere

graadmeter, die even onvolledig is als eender welke benadering. De hoogste lagen in Merksplas en Rijkevorsel. U kent de sociologische realiteit van Merksplas en Rijkevorsel. Tot vorige week was het Schilde dat het hoogste aantal had en Schilde is vandaag nog altijd hoger dan Willebroek. Het evolueert de hele tijd. U kent Willebroek en u kent de sociologie van Willebroek en u kent de sociologie van Schilde. U ziet dat het niet eenvoudig is om het allemaal maar te herleiden tot één dimensie of één onderdeel van onze samenleving.

De grote uitdaging, en ook de moeilijkheid, is dat het virus zeer wijdverspreid is, dat we heel afhankelijk zijn van elkaar omdat dat we elkaar kunnen besmetten en besmet geraken, en dat het daarom belangrijk is om zo goed en zo duidelijk mogelijk te zorgen dat iedereen mee is met de regels die moeten worden gerespecteerd. Dan maakt het mij niet uit of het een shishabar in Brussel is of een studentenfuif in een parking in Leuven die op hetzelfde moment werd stopgezet, of een café in Gent dat wordt gesloten.

Het is belangrijk dat we die regels handhaven en dat iedereen duidelijk weet waarover het hier gaat.

Dan kom ik hier bij uw concrete vraag, namelijk de bestuurstaal. Dat was de inzet. Dit is geen afwijking van de bestuurstaalwetgeving, want we zouden niet zomaar mogen afwijken van de bestuurstaalwetgeving. Dit is de naleving van de bestuurstaalwet die we toepassen. Die bestuurstaal is heel duidelijk opgenomen in ons regeerakkoord als iets waar we heel veel waarde en heel veel belang aan hechten. Die willen we nauwgezet naleven. Die is ook opgenomen in mijn beleidsnota's Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid, Brussel en Vlaamse Rand.

Ik vind de kennis van het Nederlands uitzonderlijk belangrijk omdat je als je hier duurzaam aanwezig bent in onze samenleving niet kunt functioneren zonder kennis van het Nederlands, zonder onze taal te kennen, omdat je je anders isoleert, niet in staat bent te communiceren, geen deel kunt uitmaken van deze gemeenschap. Je kunt niet op een volwaardige manier op de arbeidsmarkt functioneren. Je kunt je ouderlijke taken, als je kinderen hebt, niet op een ernstige manier invullen. De kennis van het Nederlands is dus essentieel voor het functioneren van onze gemeenschap, maar ook voor het hebben van voldoende kansen om in deze samenleving een volwaardige plaats te hebben. Dat hebben we bevestigd in ons regeerakkoord en dat staat in alle beleidsnota's.

Het gebruik van een andere taal in publieke communicatie kan, maar moet voldoen aan een aantal door de Vaste Commissie voor Taaltoezicht vastgelegde cumulatieve richtsnoeren. Dat zijn er vier: uitzonderlijke omstandigheden, specifiek doel, vermelding dat het een vertaling is met voorrang voor ambtelijke bestuurstaal en bestemd voor een specifiek doelpubliek.

Als ik die vier zaken opnoem, dan denk ik – u erkent dat ook in uw inleiding – dat die vier elementen in deze specifieke situatie van een levensbedreigend virus aanwezig zijn. Het coronavirus is een uitzonderlijke situatie. Het gaat over de veiligheid van de hele bevolking, iedereen moet onmiddellijk kennis kunnen nemen van de genomen maatregelen, en we moeten de gehele bevolking kunnen informeren en iedereen die op ons grondgebied is, over de genomen maatregelen. Het is trouwens ook een internationale verplichting om dat te doen, zeker in zulke omstandigheden, een verplichting op basis van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM), artikel 2 en 8, om essentiële informatie aan het publiek ter beschikking te stellen in een taal die ook zij verstaan.

Ten slotte is er ook de lokale autonomie als een element, een puzzelstuk in deze benadering, waarbij lokale besturen een zekere beleidsruimte hebben. Lokale besturen wegen alle concrete elementen van een anderstalige communicatie tegen elkaar af op basis van de vier basiscriteria die ik daarstraks heb vernoemd. Naast de

voorgeschreven bestuurstaal, kan men informatie ook in andere nuttige talen verspreiden indien er effectief veel anderstaligen aanwezig zijn. Het geldt enkel voor de communicatie over de maatregelen die worden genomen in het kader van het coronavirus en daar waar veel anderstaligen aanwezig zijn, volgens vastgelegde cumulatieve criteria van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, enkel voor zover noodzakelijk en uitsluitend in de talen die vereist zijn om dat doel te bereiken.

U vraagt mij of het mijn ambitie is om dat in de toekomst niet meer te doen. Mijn ambitie is ervoor te zorgen dat wie hier duurzaam verblijft, niet alleen doordrongen is van het belang van de kennis van het Nederlands, maar zich ook actief inzet om die kennis te verwerven. Ik ben daar niet zo pessimistisch over. Ik geef u een cijfer, omdat men zich soms afvraagt: willen mensen dat wel? In 2019 waren er 22.970 inburgeringscontracten. In hetzelfde schooljaar hebben maar liefst 122.316 mensen NT2 gevolgd. Dat wil zeggen dat 100.000 mensen in Vlaanderen Nederlands hebben gevolgd zonder dat ze daartoe een verplichting hadden of aange-spoord werden op basis van een inburgeringstraject.

Dat is toch wel een opvallend cijfer en dat moet voor mij nog omhoog, want ik stel samen met u vast dat er nog altijd mensen zijn die al een lange tijd in onze samenleving vertoeven en onvoldoende Nederlands kennen en daardoor ook in isolement geraken, afgesloten van de samenleving, met alle problemen en moeilijkheden van dien. Ik wil daar blijven op inzetten, maar ik denk, zelfs in een ideaal beleid dat ik zou voeren en indien er grote stappen vooruit gezet zijn, dat er altijd een nood zal zijn in momenten van grote crisis, om ook in andere talen te communiceren.

Voor mensen die hier tijdelijk aanwezig zijn, voor mensen die bijvoorbeeld tijdelijk in internationale instellingen verblijven, voor nieuwkomers die het traject van de taalverwerving nog niet hebben afgelegd, voor mensen uit een ander Europees land die hier aanwezig zijn. Er zal altijd nood zijn, zeker tijdens een grote crisis, om gericht, gecibleerd, tijdelijk en voor welbepaalde doelgroepen een andere taal te gebruiken, maar als het van mij afhangt, zo weinig mogelijk. Tegelijkertijd moeten we onze inspanningen op het vlak van het Nederlands volhouden en verder zetten.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dank u, minister. Ik blijf toch wat op mijn honger zitten, omdat u redelijk in algemeenheden blijft spreken. U probeert ook een beetje te minimaliseren – dat gevoel heb ik toch – hoe fel dat effect van het feit dat veel mensen de taal niet spreken – noch de Nederlandse, noch de Franse taal – gewerkt heeft bij de bestrijding van het coronavirus. Dat effect was nefast voor die bestrijding.

Ik ben het natuurlijk met u eens dat we de piek moeten herleiden tot één dimensie. We hebben beelden gezien van feestende mensen en feestende jongeren, zowel autochtoon als allochtoon. Maar we kunnen er toch niet omheen dat uit de reconstructies van deze zomer, toen de provincie in lockdown is gegaan, is gebleken dat de initiële besmettingshaarden in Antwerpen, waar men natuurlijk niet kort genoeg op de bal heeft gespeeld, met alle gevolgen van dien, wel degelijk te vinden waren in de allochtone, vooral de Marokkaanse gemeenschap in Antwerpen-Noord, het Kiel, Borgerhout en Deurne. Dat daar dan ook affiches in onder andere het Arabisch werden verspreid: dat zeg ik niet, dat zeggen bijvoorbeeld dokters. Zo heeft Wim Flipse op een gegeven moment gezegd: 'De lijst telt heel veel Marokkanen, daar is wat op til'. Hij voegde eraan toe: 'Er is een taalprobleem waardoor niet iedereen alle richtlijnen even goed meekrijgt. De Marokkaanse gemeenschap is een cultuur van grote gezinnen.'

Onlangs zei longarts Eva Van Braeckel van het UZ Gent: 'Ik vrees voor oorlogstoestan- den op de intensive care.' Ze zei letterlijk: 'Bepaalde gemeenschappen worden

moeilijker bereikt. Er liggen ook hier in dit ziekenhuis patiënten die de Nederlandse of Franse taal niet machtig zijn en van wie blijkt dat ze niet geïnformeerd zijn.'

Goed, op zijn minst kunnen we dan zeggen dat de overheid ook te laat is geweest met het vertalen van die coronarichtlijnen. Dat is te laat gebeurd, waardoor er nog altijd heel veel mensen met een migratieachtergrond zijn die de maatregelen niet kennen. Nogmaals, ik vind dat u eigenlijk een concrete doelstelling naar voren zou moeten schuiven, minister Somers, zodat wij naar een Vlaanderen evalueren – daar is het integratie- en inburgeringsbeleid toch voor bedoeld, zou ik denken – waar dit soort affiches en campagnes met 28 andere talen niet meer nodig hoeft te zijn. Dat is een grote last, zowel financieel als operationeel, om die affiches te verspreiden en om dat te communiceren, die nog eens boven op de enorme last komt die dit coronavirus al is, een last die we daar eigenlijk niet bij kunnen hebben.

Het blijkt ook dat in landen waar de bevolking veel homogener is, zowel qua cultuur als qua taal – ik denk bijvoorbeeld aan Japan – de bestrijding van het coronavirus, onder andere om die reden, veel vlotter verloopt, waardoor dus ook veel meer slachtoffers worden vermeden.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: U vraagt naar mijn doelstelling. U hebt gezegd dat ik in algemeenheden spreek. Ik denk dat mijn doelstelling heel duidelijk is: ik wil een Vlaanderen waar mensen die hier duurzaam wonen, het Nederlands kennen en zich het Nederlands eigen maken. Ik vind dat een burgerplicht.

Ik vind ook dat we daar in ons inburgeringstraject verder aan moeten werken, en dat we daarom moeten examineren. We zullen ook zeggen dat, als je na twee jaar niet aan de slag bent of niet op de arbeidsmarkt actief bent, wij de lat zelfs nog hoger zullen leggen. We gaan dan vragen om een verhoogde kennis te hebben van het Nederlands, omdat we vermoeden dat wie werkt ook zijn Nederlands verbetert door de contacten die men heeft op de werkvloer. Door je thuis op te sluiten, niet buiten te komen of je in je gemeenschap terug te trekken, kom je onvoldoende in contact met het Nederlands. We doen dat dus om emancipatorische redenen, maar ook vanwege de verruiming van het Nederlands. Dat is voor mij een heel uitgesproken doelstelling waar ik altijd veel belang aan heb gehecht, ook in mijn hoedanigheid als burgemeester vroeger.

Ik denk dat je segregatie in de hand werkt als mensen geen Nederlands kunnen, dat je mensen kansen ontnemt als ze geen Nederlands kunnen, dat je mensen opsluit in hun gemeenschap, en dat je mensen niet hun volle verantwoordelijkheid als burger in een samenleving kunt laten nemen. Ik kan dat niet duidelijker zeggen. We zetten daar veel middelen op in en we verstrengen dat beleid, we hebben dat in het Vlaams regeerakkoord afgesproken. Ik vind ook, net als u, dat het eigenlijk niet kan dat mensen die hier al een decennium of soms al langer zijn, nog geen Nederlands kunnen.

We kunnen daar allerlei historische reconstructies van maken, maar ik ben er wel van overtuigd dat ik vooruitgang zie. Daar zijn ook cijfers van, en daar is ook onderzoek naar gebeurd. Ik geef maar een cijfer: 67 procent van de mensen van Marokkaanse herkomst spreken Nederlands met hun kinderen. Bij hun kinderen spreekt 90 procent onder elkaar Nederlands. Dat is nog altijd 10 procent te weinig maar het is een enorme vooruitgang. We gaan daar nog meer op inzetten en daar nog meer werk van maken, ook in het onderwijs. Ik weet dat minister Weyts daar ook extra inspanningen voor zal doen. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we die taal delen, daar kan geen twijfel over bestaan.

Maar zelfs als we die taal delen, moet je er bij acute crisissituaties voor zorgen dat iedereen op je grondgebied weet waarover het gaat. Dat is ook voorzien, en dat

gebeurt overal in de wereld, ook met pictogrammen en andere talen. Dat is zeker het geval in een Europese context, waar taalgebieden heel dicht bij elkaar leven, waar Duitsland en Frankrijk dichtbij liggen, om nog niet te spreken over de andere landen in de Europese Unie, waarin burgers zich vrij kunnen verplaatsen. Daar is er absoluut nood om dat te onderbouwen.

Dan heb ik nog een laatste beschouwing rond uw analyse over wie nu verantwoordelijk is voor die coronacrisis. Ik denk dat het onmogelijk is om dat tot één groep in de samenleving te herleiden. U zegt dat het begonnen is in het noorden van Antwerpen. Maar zover ik mij kan herinneren is het begonnen met mensen die zijn gaan skiën in Italië, en het virus dan massaal naar hier hebben gebracht. Dat is ook een sociologische groep die je in een hokje zou kunnen proberen te duwen, en dat is even onzinnig, want waarschijnlijk zijn er nog andere manieren waarop dat virus naar hier is gekomen. Alleszins is dat een van de grote oorzaken geweest, en dat is maar een voorbeeld.

Een tweede nuancering is dat er nogal wat mensen in de stad zijn die niet alleen dicht op elkaar leven maar die ook nog altijd verantwoordelijkheden opnemen om die samenleving draaiende te houden. Als je weet dat 23,8 procent van de kassiersters in de warenhuizen mensen zijn met migratieroots, dan is de kans wezenlijk aanwezig dat mensen daar besmet raken omdat ze hun job doen. Zullen we het verpleegsters verwijten – wat hun afkomst of oorsprong ook is – dat zij besmet raken? Er zijn heel veel mensen die besmet raken buiten hun wil om, zelfs als ze voorzorgsmaatregelen nemen. Denk maar aan onze woonzorgcentra. Ik denk dat niemand met gezond verstand – en in dezen reken ik u daar ook bij – zal denken dat mensen in woonzorgcentra bewust dat virus verspreiden. Woonzorgcentra zijn vandaag geen vestigingen van diversiteit, van multiculturaliteit. Maar ook daar zijn mensen besmet geraakt en spijtig genoeg overleden.

Het is dus een verschrikkelijk virus dat we moeten bestrijden vanuit het besef dat we iedereen aan boord moeten hebben. Daarom zetten we ook in op de taal.

En dat is geen onduidelijk antwoord, maar een heel helder antwoord. U vraagt aan mij of ik Nederlands belangrijk vind. Ja. Moeten we alles op alles zetten? Absoluut. Ga ik in de toekomst nog vertalen in zulke kritieke omstandigheden? Ja. Waarom? Omdat men nooit in een samenleving zal leven waar 100 procent van de mensen Nederlands spreekt op een bepaald moment. Er zullen hier altijd mensen van elders aanwezig zijn. We zijn een open samenleving met open grenzen, met internationale instellingen, met multinationals. Daardoor komen mensen hier werken, zijn in multinationals aanwezig. Management komt van elders, er zijn proffen die naar hier komen. Er is altijd beweging in een samenleving. Toeristen komen naar het mooie Vlaanderen en naar de mooie Vlaamse steden kijken. Ook die mensen moeten die informatie krijgen, en dat doet niets af aan de verplichting van iedereen die duurzaam in Vlaanderen is om het Nederlands te leren en te verwerven.

De voorzitter: Collega's, normaal gezien krijgt de heer Van Rooy nu het slotwoord, maar uw voorzitter heeft een fout gemaakt. Dat is het nadeel van digitaal vergaderen. Als we in een zaal zitten, wordt er gezwaaid als ik iemand vergeet. Het spijt me enorm, maar ik had het handje van mevrouw Sminate niet gezien. Ik vind dat ik dat moet rechtzetten om mevrouw Sminate haar twee minuten te geven.

Mevrouw Sminate heeft het woord.

Nadia Sminate (N-VA): Voorzitter, ik begon al bang te worden dat het hier een waar mannenfeestje aan het worden was. Dank u wel voor de rechtzetting.

Ik denk dat iedereen hier zelf aanvoelt dat in deze crisis de volksgezondheid een prioriteit is en dat die voorgaat op gelijk welke andere beschouwing. Anderzijds kan ik de collega wel bijtreden wanneer hij zegt dat het wel pijnlijk is om vast te

stellen dat bepaalde mensen zelfs basisboodschappen niet begrijpen zoals 'was uw handen' en 'houd afstand'. Dat is inderdaad een probleem. Er zijn de afgelopen maanden genoeg experts geweest, en zelfs een aantal moedige politici, die durfden te zeggen: 'Kijk, het virus bevindt zich in bepaalde bevolkingsgroepen, meer dan elders, omdat de boodschappen niet worden begrepen.' Ik vind dat we dat wel moeten durven zeggen zodat u, minister, uw beleid daarop kunt focussen. Er is een belangrijke rol voor u weggelegd om ervoor te zorgen dat die mensen inderdaad zo snel mogelijk aansluiting vinden en het Nederlands gaan begrijpen, zowel in hun belang, alsook in ons belang.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Ik ben het volledig eens met de analyse van mevrouw Sminate. Ik kan me volledig herkennen in haar pleidooi.

Ik ga u nog één voorbeeld geven waarom we het toch altijd zullen moeten doen. Denk aan de bouwerven van onze Vlaamse ondernemers. Ik nodig u uit om eens te gaan kijken wie daar werkzaam is en hoe taalvaardig die mensen zijn. Het zijn vaak mensen die hier tijdelijk verblijven, mensen met bijvoorbeeld Portugese roots of Poolse, Roemeense, Bulgaarse roots, kortom ze komen uit de hele Europese Unie. We kunnen dat betreuren, we kunnen daar allerlei bedenkingen bij hebben, maar de Vlaamse aannemers waarmee ik praat, zeggen dat ze anders geen mensen meer vinden en dat er niet kan worden gebouwd, zeker niet op korte termijn. Dus ja, op het moment dat er zo'n crisis uitbreekt, gaan we ook voor die mede-Europeanen moeten zorgen dat ze weten wat er aan de hand is en hoe ze zich aan de regels moeten houden.

Nogmaals, ik ben het volledig eens met de analyse van mevrouw Sminate, maar wees niet blind voor een samenleving waar altijd mensen aanwezig zullen zijn – tijdelijk – voor wie het idioot is om te zeggen: je mag hier niet binnenkomen, tenzij je Nederlands kent zoals de mensen die hier een vast verblijf hebben. Men zal altijd voor die mensen een specifiek beleid moeten voeren, maar het liefst zo weinig mogelijk, zo beperkt mogelijk, en tegelijk aan iedereen die duurzaam in Vlaanderen is, blijven vragen en zorgen dat het mogelijk is om Nederlands te kennen. Ik ben het dus eens met mevrouw Sminate.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Minister, het is fijn om te horen dat u het blijkbaar wel volledig eens bent met mevrouw Sminate, ofschoon zij natuurlijk dezelfde analyse maakt als ik over het verhoogde aantal besmettingen in bepaalde gemeenschappen. Ze heeft dat letterlijk herhaald, ze heeft letterlijk mijn woorden herhaald.

Ik zeg niet dat ze dat van mij heeft, ze heeft dat van zichzelf, maar ze heeft exact hetzelfde gezegd. Waar u dan in uw antwoord op mij van alles begint bij te sleuren, dingen in mijn mond begint te leggen, alsof ik niet zou weten dat het in maart de skiërs waren die toen een bron van besmetting waren. U negeert compleet dat ik het had over de maanden juli en augustus in Antwerpen met de provinciale lockdown, waar het bijzonder duidelijk was – dat hebben talloze dokters en experts gezegd – dat het toen de Marokkaanse gemeenschap was in die wijken, onder andere in Antwerpen-Noord, Borgerhout, enzovoort, die zich gewoon van niks iets aantrekken, wat ook is gebleken uit talloze foto's en camerabeelden die wij daarvan hebben ontvangen.

Het is dus een beetje flauw dat u dan een vrij lang en heel uitgebreid antwoord geeft en eigenlijk niet antwoordt op mijn vragen. Want u zegt op een gegeven moment – ik heb het hier opgeschreven –: "U vraagt", zegt u in mijn richting, "vindt u Nederlands belangrijk?" Neen, mijnheer Somers, dat heb ik u helemaal niet gevraagd. Ik zal u niet dat soort vage vragen stellen over dingen waarvan ik

weet dat u toch zult zeggen: "Natuurlijk vind ik Nederlands belangrijk." Denkt u dat ik zou verwachten dat u zou zeggen: "Neen, ik vind dat niet belangrijk, mijnheer Van Rooy?" Zo slim bent u wel.

Voorzitter, als u mij toestaat, ik zal de vragen herhalen die ik in beginsel heb gesteld, want daar heb ik dus geen enkel antwoord op gekregen. U moet zich voorstellen dat hier wat mensen naar deze commissie zitten te kijken of dat u de video daarvan online zet en dat mensen die zien. Die sturen mij een bericht, minister Somers, of die bellen mij en zeggen mij: "Mijnheer Van Rooy, of Sam", zeggen zij dan: "gij stelt daar drie vragen en die minister, die antwoordt een kwartier lang en die heeft op geen enkele vraag van u geantwoord."

Mijn eerste vraag was hoe ruim u de mogelijkheid ziet om in andere talen te communiceren van overheidswege. Ziet u dat ook nog op andere vlakken of thema's? Mijn tweede vraag was: bent u het met mij eens dat dat duidt op een falend integratie- en inburgeringsbeleid, het feit dat dat nu nodig is om massaal affiches in andere talen, met name het Arabisch en het Turks, te verspreiden? Mijn derde vraag was: hoe zult u voorkomen dat dat in de toekomst, als u dat al wenst, niet meer nodig is en dat we inderdaad evolueren – ik heb verwezen naar een land als Japan – naar een homogene culturele samenleving waar zo goed als iedereen, uitgezonderd uiteraard de expats en de toeristen – dat sleurt u er ook weer met de haren bij alsof het relevant is om dat hier te vermelden -...

De voorzitter: Mijnheer Van Rooy...

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): ... de expats en toeristen dus die hier tijdelijk zijn. Het gaat hier over mensen die hier al jaren en decennia zijn, die hier nu binnenkomen en geen Nederlands leren of niet willen leren.

Ik heb dus nogmaals op die drie vragen eigenlijk geen duidelijk antwoord gekregen.

De voorzitter: Mijnheer van Rooy, dat is een slotbeschouwing met een zekere waardering voor de antwoorden van de minister. Ik zal mezelf toch ook eens opleggen om het verslag van deze commissie wat dat betreft grondig na te lezen. Aangezien dit toch wel een serieuze vingerwijzing is naar de minister, geef ik de minister nog het woord. En zoals het in een parlement hoort, krijgt u sowieso het slotwoord.

Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer van Rooy, ik betreur dat u geen inspanning doet om te luisteren. U stelt vragen, ik geef antwoord op die vragen. Misschien bevallen die antwoorden u niet omdat u andere antwoorden wilt. Ik heb op elk van de drie vragen uitdrukkelijk geantwoord. Als antwoord op uw eerste vraag – hoe ziet de minister de mogelijkheden om uitzonderingen te voorzien op de wetgeving inzake taalgebruik? – heb ik u geschetst wat het wetgevend kader is en de vier randvoorwaarden waaraan uitzonderingen moet voldoen. Binnen die vier randvoorwaarden passen we andere talen toe. Daar heb ik heel duidelijk op geantwoord.

Ten tweede vraagt u mij of ik het eens ben dat het gebruik van andere talen in de communicatie op een falend integratie- en inburgeringsbeleid duidt? Daar heb ik omstandig op geantwoord. Ten eerste heb ik gezegd dat ik betreur dat mensen na zoveel decennia nog altijd geen Nederlands kunnen. Ten tweede heb ik gezegd dat ik vooruitgang zie. Ik heb u daar cijfers over geciteerd. Ten derde heb ik gezegd dat ik in mijn inburgerings- en integratiebeleid wil werken aan beter Nederlands. Dat is een duidelijk antwoord op uw vraag. Dat is niet rond de pot draaien, dat is een duidelijk antwoord, maar u wenst dat niet te horen. U vindt maar dat er geantwoord wordt als ik de poujadistische praat herhaal die u telkens opnieuw gebruikt. Dat doe ik niet, ik antwoord daar onderbouwd op. Ik heb op elk van uw vragen geantwoord.

Ten slotte stelt u zich de vraag: uiteraard gaat de volksgezondheid voor, maar welke actie onderneemt de minister om in de toekomst te voorkomen dat er anderstalige folders nodig zijn? Ik heb u daarop geantwoord dat ik denk dat er ook in de toekomst anderstalige folders nodig zullen zijn. Ik heb dus op elk van uw drie vragen geantwoord.

En voor alle duidelijkheid: ik heb mevrouw Sminate gelijk gegeven inzake het belang van het Nederlands. Mocht u uit het feit dat ik mevrouw Sminate gelijk geef, afleiden dat ik vind dat bepaalde groepen meer verantwoordelijkheid dragen en dat we dat kunnen herleiden tot gemeenschappen, dan zeg ik daarop dat ik die analyse niet deel. Daar ben ik glashelder over. Ik antwoord aan mevrouw Sminate dat ik haar volg inzake het belang van het Nederlands, dat zij onderstreept. Ik doe een poging om op een ernstige manier te antwoorden. En daarop probeert u op een infantiele manier uit mijn antwoord iets af te leiden, waarvan u weet dat ik het er niet eens mee ben. We moeten daarvoor zelfs niet kwaad worden op elkaar. Daarover zijn we het fundamenteel oneens. Dus u moet niet proberen te zeggen: nu bent u aan het schuiven. Ik schuif daar niet in. Het gaat hier niet over gemeenschappen. Het gaat hier over individuen. Groepen worden niet besmet, mensen worden besmet. Groepen dragen geen besmetting over, mensen dragen een besmetting over. Sommige mensen doen dat zonder na te denken, op een onverstandige manier. Andere mensen worden toch besmet ondanks het feit dat ze alle voorzorgen nemen. U vindt ze overal. Ik heb de gemeenten opgesomd in onze provincie waar de besmettingsgraden het hoogste zijn. Dat is niet in Antwerpen of Mechelen, dat is vandaag in Rijkevorsel en Merksplas. In Schilde, waar het gemiddeld inkomen en de samenstelling van de bevolking fundamenteel anders is dan in Willebroek, daar ligt de besmettingsgraad hoger dan in Willebroek. Dus stop met te proberen – want u doet dat permanent – om die groepen in een hoek te duwen.

Ik ga nog een voorbeeld geven. Op uw twitteraccount spreekt u over een shishabar in Brussel. Ik heb het nagekeken, ik heb op uw twitteraccount niets gevonden over Leuven. Ik heb niets gevonden over de cafés in Gent die gesloten zijn. Ik heb daar niets over gevonden. Nochtans gebeurde dat dezelfde avond. U probeert telkens opnieuw uw frame te zetten om mensen tegen elkaar op te zetten. Wel, mijnheer Van Rooy, ik doe daar niet aan mee. Als u zegt: 'Zolang u daar niet aan meedoet, geeft u geen antwoorden op mijn vragen', dan bent u fout bezig. Op die manier kunnen we moeilijk werken. Ik probeer ernstig te antwoorden op uw vragen. Ik probeer dat op een rustige manier te doen. Maar telkens opnieuw bent u heel brutaal, vaak beledigend, provocerend, elke ernstige dialoog ondergravend. Op die manier is op een ernstige manier werken in een commissie heel moeilijk. Ik probeer gedeceideerd maar op een correcte manier te antwoorden. Als u na mijn antwoorden zegt dat ik niets zeg, dat ik niet antwoord, dat ik niet luister... Op die manier kunnen we niet werken. Dan zal ik in de toekomst veel korter antwoorden op uw vragen, heel beknopt en heel eenvoudig.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Dat laatste juich ik absoluut toe. Minister Somers, u zet nu wel uw camera af, maar ik mag er wel van uitgaan dat u blijft luisteren. Ah, daar bent u terug!

Mevrouw Sminate heeft een heel betoog gehouden waarin ze mijn analyse overnam en waarin ze het belang van het Nederlands benadrukte. U hebt daarop gezegd, minister Somers – bekijk de video opnieuw of lees het verslag – dat u het volkomen eens bent met wat mevrouw Sminate heeft gezegd. U hebt dus geen onderscheid gemaakt tussen wat ze in haar analyse heeft gezegd en haar woorden over het belang van het Nederlands. U hebt dus haar analyse, die exact dezelfde is als de mijne over het hoge aantal besmettingen in bepaalde allochtone groepen

in een stad als Antwerpen deze zomer, beaamd. U moet nu niet zeggen dat dat niet waar is want dat is wel waar, dat kan iedereen nakijken.

Wat mijn tweets betreft, minister, ik weet dat ik er heel veel verstuur. Maar blijkbaar luistert u niet alleen niet goed naar mij, maar leest u ook niet goed mijn tweets. Ik heb namelijk wel degelijk, naast over de shishabar, veroordelend getweet over die jongeren in Leuven. Dat heeft trouwens mijn voorzitter in de eerste plaats gedaan. Die tweet heb ik beaamd en verspreid. Ga dat maar nakijken. Ik kraam hier geen onzin uit over wat ik al dan niet getweet zou hebben. Ik kan u ook een lijstje geven, minister Somers, over de eenzijdige tweets van uwentwege, en de zaken waar u wel over tweet en de zaken waar u vooral niet over tweet. Als het met de islam, de sharia of de jihad te maken heeft, dan lezen we bij u ook niet veel.

Tot slot, de antwoorden op mijn vragen, of liever: het gebrek daaraan. U bent op geen enkel moment, minister Somers, en dat is wellicht het fundamentele verschil tussen u en mij, concreet geworden. Als ik hier vragen stel en antwoorden vraag, dan doe ik dat met het volk dat ik vertegenwoordig als volksvertegenwoordiger in het achterhoofd.

En die hebben genoeg van vage algemeenheden die verwijzen naar wetsvoorstellen, die verwijzen naar bestaande wetten, die verwijzen naar bepaalde principes. Die willen weten of we in een Vlaanderen zullen terechtkomen waar anderstalige affiches, in onder andere het Arabisch en het Turks, in de toekomst niet meer mogelijk zullen zijn bij nieuwe pandemieën of wat dan ook.

Dat is wat ik van u wilde horen, en daar hebt u verre van concreet op geantwoord. Dat zal ik ook blijven zeggen als dat het geval is. Dan kunt u mij nog dingen in de mond proberen te leggen, dat aanvaard ik niet. Dat weerleg ik bij deze.

De voorzitter: Ik denk dat ik wel antwoorden heb gehoord. Ik onderschrijf wat u zegt, mijnheer Van Rooy, over uw recht als volksvertegenwoordiger. Maar dat is niet alleen uw recht, dat is het recht van eenieder die participeert aan deze vergadering, om vertolker te zijn van wat hij of zij meent te moeten vertolken.

De vraag om uitleg is afgehandeld.